

Till Ålands lagting

Foder

Huvudsakligt innehåll

Landskapsregeringen föreslår att lagtinget antar en ny landskapslag varigenom rikets nuvarande foderlag (FFS 86/2008), med vissa avvikelser, tillämpliggörs i landskapet. Genom förslaget upphävs den nuvarande landskapslagen (1999:18) om tillämpning i landskapet Åland av foderlagen.

Förslaget innebär att landskapslagstiftningen ska anpassas till den reviderade livsmedels- och foderlagstiftningen på gemenskapsnivå. Bakom revideringen av gemenskapsrätten ligger den vitbok om livsmedelssäkerhet som Europeiska gemenskapernas kommission publicerade år 2000. I förslaget har särskild hänsyn tagits till att gemenskapens materiella foderlagstiftning huvudsakligen konstitueras av förordningar i stället för som tidigare av direktiv. I framställningen föreslås således att reviderade bestämmelser om allmänna krav på foder och foderföretagare samt om myndigheter, tillsyn, administrativa tvångsmedel och påföljder intas i landskapslagstiftningen.

Den föreslagna landskapslagen är avsedd att tillämpas på alla faser i produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan. Det är även tänkt att landskapslagens föreskrifter ska iakttas i samband med att foder används. Myndighetstillsynen över foderhanteringen fokuseras på vilka metoder för kvalitetssäkring som företagarna använder sig av. Marknadstillsynen tillmäts genom förslaget även stor betydelse.

INNEHÅLL	
Huvudsakligt innehåll	1
Allmän motivering	3
1. Inledning	3
2. Gällande bestämmelser.....	3
3. EG-rätten - nya bestämmelser.....	4
3.1 Allmänt.....	4
3.2 Närmare om EG-lagstiftningen om foder	4
4. Lagändringar i riket och deras huvudsakliga orsaker.....	12
5. Landskapsregeringens förslag.....	13
6. Förslaget konsekvenser	13
6.1 Ekonomiska konsekvenser	13
6.2 Administrativa konsekvenser	13
6.3 Jämställdhetskonsekvenser	14
6.4 Miljömässiga konsekvenser	14
7. Lagstiftningsbehörighet.....	14
Detaljmotivering	14
Landskapslag om tillämpning i landskapet Åland av foderlagen.....	14
Lagtext.....	19
L A N D S K A P S L A G om tillämpning i landskapet Åland av foderlagen	19
Bilaga	22
Foderlag	22

Allmän motivering

1. Inledning

Livsmedelssäkerhet är ett begrepp som under de senaste åren fått stor uppmärksamhet bl.a. till följd av de stora livsmedelsskandalerna i Europa i slutet av 1990-talet. EU-kommissionen lägger stor vikt vid att konsumenterna ska tillförsäkras livsmedel av hög säkerhet och har nylanserat termen ”från jord till bord” som inkluderar hela livsmedelskedjan från primärproduktionen på gården till livsmedelsbutiken. Målsättningen är att garantera konsumenterna livsmedel av hög säkerhet och kvalitet. Ett led i detta arbete är inrättandet av en fristående organisation, European Food Safety Authority (EFSA), år 2002, som arbetar för att uppnå ett starkt konsumentskydd genom att utarbeta vetenskapliga underlag för bl.a. ny lagstiftning, samla in och analysera vetenskaplig information och informera konsumenter om risker. Begreppet säkra livsmedel kan definieras med att ”livsmedlen inte ska utsätta konsumenten för någon hälsorisk varken på lång eller kort sikt”. Hälsorisken kan orsakas av att livsmedlet innehåller, ur riskvärderingssynpunkt, höga halter av icke önskvärda substanser och organismer.

Hälsotillståndet och det allmänna välbefinnandet hos de djur som utgör basen i den animala livsmedelsproduktionen har stor inverkan på kvaliteten på de livsmedelsprodukter som härrör dessa djur. Ett villkor för att djuren ska må bra är att de får tillgång till foder av god beskaffenhet varmed inte enbart avses hälsomässiga fördelar för djuren utan även för oss människor. Detta förutsätter i sin tur att foderhanteringen, alltifrån produktion via bearbetning och distribution till försäljning och användning, är så säker som möjligt. För att i sin tur åstadkomma en säker foderhantering är det av yttersta vikt att i görligaste mån gynna djurproducenters och foderföretagares verksamhetsförutsättningar på ett likvärdigt sätt men även vid behov styra upp verksamheten ifråga så att den bedrivs på ett ur miljö-, hälso- och djurskyddssynpunkt godtagbart sätt. Härvid erfordras en ändamålsenlig foderlagstiftning vars primära syfte är att se till att våra livsmedel i slutändan håller en hög standard samtidigt som utrymme ges till förbättringar av foderhanteringen allteftersom samhällsutvecklingen framskrider. En funktionell foderlagstiftning och tillsyn bidrar även till att foderföretagarna kan konkurrera på jämbördiga villkor något som i förlängningen främjar utvecklingen och produktionen av kvalitetsfoder. För att foderlagstiftningens syfte ska uppnås är det viktigt att djurproducenter och foderföretagare tar sitt ansvar och vidtar de åtgärder som behövs för att foderhanteringen blir så säker som möjligt och att fodret därigenom kan uppfylla de krav som förutsätts i lag och med stöd därav utfärdade bestämmelser.

2. Gällande bestämmelser

För närvarande regleras foderhanteringen i landskapet av landskapslagen (1999:18) om tillämpning i landskapet Åland av foderlagen, nedan kallad gamla blankettlagen, och Ålands landskapsregerings beslut (1999:30) om tillämpning i landskapet Åland av vissa författningar om fodermedel, nedan kallat foderbeslutet. Genom gamla blankettlagen har rikets foderlag (FFS 396/1998), nedan kallad gamla foderlagen, med vissa smärre avvikelser tillämpliggjorts i landskapet.

Gamla foderlagen reglerar tillverkning, distribution, försäljning, användning, import och export av foderfabrikat samt hanteringen av foderfabrikat som transporteras via Finland utan att förtullas. Lagen gäller i tillämpliga delar också tillverkning av foderfabrikat för eget bruk och användning av foderfabrikat på gårdsbruksenheter. Syftet med gamla foderlagen är att säkerställa att det på marknaden endast finns tillgång till sådana foderfabrikat som uppfyller lagens krav och sålunda är oförfalskade och av god kvali-

tet och därigenom ofarliga och lämpliga för sitt ändamål. I jord- och skogsbruksministeriets olika beslut och förordningar som i riket utfärdats med stöd av gamla foderlagen föreskrivs närmare om foderfabrikat, bedrivande av verksamhet inom foderbranschen samt tillsynen över efterlevnaden av lagstiftningen.

Genom foderbeslutet har, med vissa smärre avvikelser, ett antal av jord- och skogsbruksministeriet utfärdade förordningar och beslut rörande foder tillämpliggjorts i landskapet. I landskapet tillämpas således:

- 1) jord- och skogsbruksministeriets beslut om fodermedel (FFS 180/1994),
- 2) jord- och skogsbruksministeriets förordning om produkter som används i djurfoder (JSMf 60/2005),
- 3) jord- och skogsbruksministeriets förordning om foder för särskilda näringsbehov (JSMf 15/2008),
- 4) jord- och skogsbruksministeriets förordning om bedrivande av verksamhet inom foderbranschen (JSMf 4/2006),
- 5) jord- och skogsbruksministeriets förordning om fodertillsatser (JSMf 43/2005),
- 6) jord- och skogsbruksministeriets förordning om organisering av kontrollen av foder (JSMf 3/2006),
- 8) jord- och skogsbruksministeriets beslut om tillverkning, ordination, överlåtelse och import av läkemedelsfoder (JSMb 13/VLA/98),
- 9) jord- och skogsbruksministeriets förordning om skadliga ämnen, produkter och organismer i foder (JSMf 10/2008),
- 10) jord- och skogsbruksministeriets beslut om foderämnen (JSMb 40/1999),
- 11) jord- och skogsbruksministeriets beslut om foderblandningar (JSMb 41/1999),
- 12) jord- och skogsbruksministeriets beslut om konserveringsmedel för färska foderväxter (JSMb 48/1999) samt
- 13) jord- och skogsbruksministeriets förordning om animaliskt protein och foderfabrikat innehållande sådant (JSMf 1239/2000).

Den nuvarande lagstiftningen har tillkommit som ett resultat av den kontinuerliga gemenskapsrättsutvecklingen på foderområdet.

3. EG-rätten - nya bestämmelser

3.1 Allmänt

Under EU-medlemskapet har foderlagstiftningen förändrats mycket, något som indirekt framgår av det som anförts i inledningen till denna framställning. Till följd av livsmedelskriserna gav kommissionen år 2000 ut en vitbok om livsmedelssäkerhet som innehåller ett lagstiftningsprogram och 16 förslag till rättsakter om foder. Syftet med de åtgärder som ska vidtas enligt vitboken har varit att försöka förbättra lagstiftningen gällande hela livsmedelskedjan från jord till bord och göra den mer konsekvent. Genom vitboken har det på gemenskapsnivå dessutom blivit alltmer vanligt att anta förordningar i stället för att tidigare anta olika direktiv. Nedan följer en översiktlig beskrivning över EG-rätten på foderområdet.

3.2 Närmare om EG-lagstiftningen om foder

3.2.1 Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet (allmänna livsmedelsförordningen)

Allmänna livsmedelsförordningen syftar till att tillvarata konsumenters intressen av att i största möjliga utsträckning skyddas mot hälsofarliga livs-

medels- och foderprodukter och deras effekter. Med utgångspunkt härifrån har i förordningen fastställts vilka allmänna principer som på gemenskapsnivå och nationell sådan ska iakttas under livsmedels- och foderhanterings olika faser. Livsmedelssäkerhetsaspekterna har härvid stor betydelse. Livsmedel eller foder får inte släppas ut på marknaden om det inte är säkra. Livsmedels och foderföretagarna ansvarar för att olika rättsakter som reglerar livsmedels- och foderhantering efterlevs och tillämpas på alla skeden i produktions-, bearbetnings och distributionskedjan. Medlemsstaterna i sin tur är skyldiga att övervaka att livsmedels- och foderföretag uppfyller de i livsmedelslagstiftningen ställda kraven. Genom denna förordning har EFSA (se avsnitt 1) inrättats.

3.2.2. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd (kontrollförordningen)

Kontrollförordningen har ersatt direktivet 95/53/EG gällande offentlig foderkontroll, vilket redan implementerats både i rikslagstiftningen och landskapslagstiftningen (i landskapet genom gamla blankettlagen jämte foderbeslutet) I kontrollförordningen finns bl.a. bestämmelser om allmänna krav på offentlig livsmedels- och foderkontroll, delegering av vissa kontrolluppgifter till utomstående kontrollorgan, tillsynsplaner, kontrollpersonals behörighet, offentlighet kontra sekretess i fråga om de uppgifter som inhämtas vid tillsyn, krav som gälland analys, beredningsplaner, avgifter för tillsyn samt den tillsyn som utövas i gemenskapens medlemsländer och i land utanför gemenskapen.

Enligt bestämmelserna i förordningen ska kontroll av foder undergå kontroller under alla skeden i produktions-, bearbetnings- och distributionsprocessen. Foderkontrollerna ska utföras enligt dokumenterade förfaranden och medlemsstaterna ska se till att den personal som utför kontrollerna får den utbildning som krävs så att kontrollarbetet kan utföras i enlighet med bestämmelserna. Den i varje medlemsstat behöriga kontrollmyndigheten får delegera vissa uppgifter som gäller kontroll till ett eller flera kontrollorgan. Laboratorier som analyserar prover som tagits i samband med den offentliga kontrollen ska förfara i enlighet med standarden EN ISO/IEC 17025, och laboratorierna ska bedömas av ett organ som uppfyller kraven enligt standarden EN ISO/IEC 17011. Livsmedels- och foderprodukter som importerats från länder utanför gemenskapen måste vid kontrollerna uppfylla samma krav som gäller för de produkter som är föremål för handeln på den inre marknaden.

3.2.3 Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1831/2003 om fastställande av krav för foderhygien (foderhygienförordningen)

I foderhygienförordningen ingår allmänna bestämmelser om foderhygien, spårbarhet samt registrering och godkännande av foderföretagare¹. Genom den nya foderhygienförordningen har införts ett krav på registrering vilket innebär att alla foderföretagare inklusive de som är verksamma inom primärproduktionen måste registreras². Enligt foderhygienförordningen ska

¹ Spårbarhet innebär att någonting går att spåra framåt eller bakåt i en kedja av händelser. Begreppet används inom en rad olika branscher för tillverkning, däribland livsmedelsindustrin. En god spårbarhet kan göra det möjligt att i efterhand spåra en ingrediens genom alla led i tillverkningen, fram till de slutprodukter den kan finnas i.

² Med jordbrukets primärproduktion menas den verksamhet och de produkter som produceras på en gårdsbruksenhet.

företagarna endast skaffa och använda sådant foder som härrör från en produktionsanläggning som registrerats eller godkänts i enlighet med förordningen.

I foderhygienförordningen förutsätts vidare att alla foderföretagare, förutom de som är verksamma om primärproduktionen, tar i bruk systemet för faroanalys och kritiska styrpunkter vilket på engelska går under benämningen hazard analysis and critical control point (HACCP). HACCP är ett arbetssätt för att ta reda på, bedöma och kontrollera alla s.k. faror i produktionen. Farorna är ett hot mot livsmedelssäkerheten. Utifrån flödesscheman över tillverkningsprocesserna är det möjligt att sammanställa alla faror som kan finnas. Det kan vara mikrobiologiska, kemiska, allergena och fysikaliska faror. Genom att iaktta god hygien- och produktionspraxis (GHP), särskilt vid de kritiska styrpunkterna dvs. de steg i livsmedelshanteringen som måste vara under kontroll för att konsumenterna inte ska komma till skada av någon hälsofara i maten, kan faroriskerna reduceras. Härvid bör företagaren:

- 1) ange vad som ska gälla vid varje kritisk styrpunkt till exempel pH, tid, temperatur och på vilket sätt man kan övervaka dem,
- 2) bestämma vad som ska hända om det som gäller vid styrpunkten inte uppfylls och vad ska då ske med exempelvis ske med avvikande produkter,
- 3) skapa rutiner för att kontrollera att styrpunkter är effektiva vilket exempelvis kan ske genom stickprovstagning och mikrobiologiska analyser och kalibrering av mätutrustningar,
- 4) validera och revidera planen vid behov samt
- 5) dokumentera övervakningsdata och vidtagna korrigerande åtgärder.

I ett företag bör all personal känna till företagets policy för att ha god hygien och redlighet. GHP är grunden för all livsmedelshandling. Det innebär att verksamheten har bra lokaler, lämplig utrustning och goda arbetsrutiner. Systemet för egenkontroll ska alltså omfatta alla de rutiner, den dokumentation och de journaler som behövs i en anläggning för att uppfylla kraven på hög livsmedelssäkerhet. Härvid bör företagaren särskilt beakta:

- 1) personalens utbildning,
- 2) personlig hygien,
- 3) anläggningens underhåll och rengöring,
- 4) skadedjursbekämpning,
- 5) temperaturövervakning,
- 6) vattenkvalitet,
- 7) varumottagning,
- 8) redlighet,
- 10) mikrobiologiska och kemiska kriterier samt
- 11) specifika krav inom vissa specialområden.

För att förbättra säkerheten vid foderproduktion och utfodring rekommenderas det i förordningen att riktlinjer för god hygienpraxis utarbetas för hela fodersektorn inklusive primärproduktionen. Riktlinjer kan även utarbetas på gemenskapsnivå. Riktlinjerna ska utarbetas av foderföretagarna. I Finland utvärderas de nationella riktlinjerna av Livsmedelssäkerhetsverket.

Förordningen tillämpas inte på företagare och gårdsbruksenheter där det foder som produceras endast används för att utfodra de egna djuren på gårdsbruksenheten och de livsmedel som erhålls från dessa djur helt och hållet används på den egna gårdsbruksenheten.

3.2.4 Rådets direktiv 70/524/EEG om fodertillsatser samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1831/2003 om fodertillsatser (EG:s tillsatsförordning)

Genom EG:s tillsatsförordning fastställs det förfarande som ska iakttagas på gemenskapsnivå och som gäller godkännande för utsläppande på markna-

den och användning av fodertillsatser. I tillsatsförordningen finns även bestämmelser om övervakning och märkning av fodertillsatser och förblandningar. Förordningen tillämpas på ämnen, mikroorganismer och preparat, som avsiktligt tillsätts foder eller vatten.

Förordningen tillämpas inte på processhjälpmedel, som av tekniska orsaker inte kan undvikas i slutprodukten, och inte heller på veterinärmedicinska läkemedel enligt definitionen i direktiv 2001/82/EG om upprättande av gemenskapsregler för veterinärmedicinska läkemedel, med undantag för koccidiostatika och histomonostatika som används som fodertillsatser³.

3.2.5 Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 396/2005 om gränsvärden för bekämpningsmedelsrester i eller på livsmedel och foder av vegetabiliskt och animaliskt ursprung och om ändring av rådets direktiv 91/414/EEG

Genom förordningen fastställs olika företagens arbetsuppgifter i den process som gäller fastställande av gränsvärden för bekämpningsmedelsrester. EFSA ansvarar i samarbete med sitt sakkunnignätverk och medlemsstaterna för riskbedömningen av bekämpningsmedelsrester och avger yttrande om säkerheten beträffande gränsvärdena för bekämpningsmedelsresterna. Kommissionen ansvarar för riskhanteringen med stöd av EFSA:s yttrande. Besluten fattas i en föreskrivande kommitté. Alla gränsvärden för bekämpningsmedelsrester fastställs stegvis under en övergångsperiod och harmoniseras därefter på gemenskapsnivå. I fråga om produkter som importeras från länder utanför gemenskapen ska deras säkerhet kunna påvisas enligt samma kriterier som gäller för produktionen inom gemenskapen.

3.2.6 Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1774/2002 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter som inte är avsedda att användas som livsmedel (biproduktförordningen)

I biproduktförordningen regleras hanteringen av animaliska biprodukter som inte är avsedda att användas som livsmedel. I biproduktförordningen finns folk- och djurhälsobestämmelser om insamling, transport, lagring, hantering, bearbetning, användning och bortskaffande samt också import och export av animaliska biprodukter.

Förordningen förbjuder att vissa animaliska biprodukter, exempelvis självdöda djur, används som foder. Förbudet enligt den nya biproduktförordningen gäller också s.k. återanvändning av animaliskt protein inom arten. Med andra ord är utfodring av djur med bearbetat animaliskt protein som härrör från djurkroppar eller delar av djur av samma art förbjuden. Finland har dock beviljats undantag för pälsdjur. På grundval av detta har Finland nationellt tillåtit återanvändning inom arten ifråga om räv och mårhund, men förbjudit återanvändning inom arten ifråga om mink.

3.2.7 Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1829/2003 om genetiskt modifierade livsmedel och foder (förordningen om genetiskt modifierade livsmedel och foder)

Förordningen tillämpas på dels genetiskt modifierade organismer (GMO) som ska användas som utgångsmaterial för framställning av livsmedel och

³ Koccidier är encelliga mikroskopiska parasiter (protozoer) som förökar sig i celler i tarmens slemhinna hos bland annat fåglar, fiskar och däggdjur. Smitta med koccidier kan resultera i sjukdomen koccidios som resulterar i vävnadsskador av varierande grad vilket kan leda till uttorkning, försämrat näringsupptag och blodbrist. Koccidiostatika och histomonostatika är olika former av antiparasitmedel som tillförs fodret till de flesta slaktkycklingar och slaktkalkoner under uppfödningen för att förebygga koccidios.

foder, dels genetiskt modifierade livsmedel och foder⁴. Syftet med förordningen är att erbjuda ett gott skydd för dels människors och djurs hälsa, dels för miljön samt att tillvarata de konsumentintressen som gör sig gällande i anslutning till handeln med modifierade livsmedel och foder. Avsikten är samtidigt att se till att den inre marknaden fungerar effektivt.

I förordningen ställs vissa allmänna krav på genetiskt modifierade livsmedel och foder. Enligt förordningen får dessa produkter inte medföra olägenheter för människors eller djurs hälsa eller för miljön. Produkterna får inte heller vilseleda konsumenten eller användaren. Vidare får produkterna inte avvika från motsvarande livsmedel eller foder (vilka inte innehåller genetiskt modifierade organismer) på så sätt att normal användning av dem skulle vara till näringsmässig nackdel för människor eller djur. Foder får inte medföra olägenheter för konsumenten genom att försämra animalieprodukters utmärkande egenskaper. Genom förordningen föreskrivs dessutom om den obligatoriska märkningen av livsmedel och foder som framställts av GMO.

3.2.8 Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1830/2003 om spårbarhet och märkning av genetiskt modifierade organismer och spårbarhet av livsmedel och foderprodukter som är framställda av genetiskt modifierade organismer och om ändring av direktiv 2001/18/EG (GMO-spårbarhetsförordningen)

Förordningen tillämpas på produkter som består av eller innehåller GMO, på livsmedel och livsmedelsingredienser som framställts av GMO samt på foder som framställts av GMO. I förordningen avses med en produkt framställd av GMO en produkt som helt eller delvis har utvunnits från GMO, men inte innehåller eller består av GMO.

I förordningen har det intagits bestämmelser som gör det möjligt att genom särskild produktmärkning effektivt spåra GMO och livsmedel och foder som framställts av GMO, oavsett i vilken produktions-, bearbetnings- och distributionsfas produkterna befinner sig i. Med hjälp av detta spårbarhetssystem är det lättare att dra tillbaka genetiskt modifierade produkter från marknaden om det konstateras att de har skadliga effekter för människors hälsa eller för miljön. Dessutom gör spårbarhetssystemet det lättare att vid behov målinriktat följa upp eventuella effekter för människors hälsa eller för miljön samt kontrollera och bekräfta påståenden som antecknats om genetiskt modifierade produkter.

3.2.9 Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 999/2001 om fastställande av bestämmelser för förebyggande, kontroll och utrotning av vissa typer av transmissibel spongiform encefalopati (TSE-förordningen)

I förordningen finns bestämmelser för förebyggande, kontroll och utrotning av transmissibel spongiform encefalopati (TSE) hos djur. Den tillämpas på produktion och utsläppande på marknaden, samt i vissa särskilda fall också på export, av levande djur och animaliska produkter. Enligt förordningen är det, med vissa undantag, förbjudet att använda bearbetat animaliskt protein vid utfodring av djur som används inom livsmedelsproduktionen. Användningen av vissa animaliska protein, såsom fiskmjöl, vid tillverkning av fo-

⁴ Med genetiskt modifierade organismer avses sådana organismer, med undantag för människor, i vilken det genetiska materialet har ändrats på ett sådant sätt som inte sker naturligt genom parning och/eller naturlig rekombination. Med genetiskt modifierade livsmedel och foder avses sådana livsmedel och foder som innehåller, består av eller har framställts av genetiskt modifierade organismer.

der förutsätter att foderföretagaren som tillverkar fodret får ett godkännande av tillsynsmyndigheten⁵.

Ett godkännande i sin tur förutsätter att bearbetning av ovan nämnda animaliska protein separeras fullständigt från bearbetning av foder för idisslare. I praktiken innebär detta separata produktionslinjer. Enligt förordningen krävs godkännande också för gårdsbruksenheter där man föder upp både icke-idisslare för livsmedelsproduktion och idisslare och där fiskmjöl eller koncentrat innehållande fiskmjöl används för beredning av egna foderblandningar på gården. Godkännande krävs också för alla gårdsbruksenheter som använder fiskmjöl som sådant vid tillverkning av foder. Dessutom krävs att alla gårdsbruksenheter som använder fiskmjöl eller koncentrat som innehåller fiskmjöl registreras.

3.2.10 Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1946/2003 om gränsöverskridande förflyttning av genetiskt modifierade organismer

Syftet med förordningen är att i enlighet med försiktighetsprincipen inrätta ett gemensamt anmälnings- och informationssystem för gränsöverskridande förflyttningar av sådana GMO som kan få skadlig effekt på bevarandet och det hållbara nyttjandet av den biologiska mångfalden, även med hänsyn till riskerna för människors hälsa⁶. Det inrättande anmälnings- och informationssystemet påverkar inte tillämpningen av bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/18/EG om avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön och om upphävande av rådets direktiv 90/220/EEG⁷. Genom förordningen säkerställs verkställigheten av bestämmelserna i Cartagena-protokollet om biosäkerhet på gemenskapens vägnar.

3.2.11 Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 om livsmedelshygien

Förordningen innehåller allmänna krav som gäller samtliga livsmedelsföretagare. Det som är nytt i förordningen om livsmedelshygien är de krav som gäller primärproduktionen i bilaga I. Tidigare har krav på livsmedelssäkerhet inom primärproduktionen endast ställts i fråga om mjölkproduktionsenheter, övervakning av salmonella hos fjäderfä och övervakning av främmande ämnen.

Förordningen om livsmedelshygien ställer inga detaljerade krav på primärproduktionen, men gårdsbruksenheterna ska iaktta god hygienpraxis bl.a. när det gäller renhållning, hygieniska produktionsutrymmen, vattenförsörjning, personalens hälsa, avfallshantering och skadedjursbekämpning. Veterinärmedicinska läkemedel, fodertillsatser och växtskyddsmedel ska användas i enlighet med de krav som lagstiftningen ställer. Ett särskilt krav gäller bokföring över produktionen.

⁵ Med transmissibel spongiform encefalopati avses ett slags svamp som förorsakar en degenerativ förändring i hjärnan hos människor och djur exempelvis galna kossjukan.

⁶ Försiktighetsprincipen innebär i detta sammanhang att när osäkerhet föreligger om en produkts farlighet ska det betraktas som farligt.

⁷ Genom gentekniklagen (FFS 377/1995) har direktiv 2001/18/EG genomförts. Gentekniklagen reglerar innesluten användning av genetiskt modifierade organismer samt avsiktlig utsättning av dem i miljön, vilket omfattar både odling och import för bearbetning. I gentekniklagen föreskrivs också om gentekniknämndens uppgifter och om tillsynsmyndigheterna och deras uppgifter. Lagstiftning rörande genteknik faller inom ramen för rikets lagstiftningsbehörighet (se Ålandsdelegationens utlåtande nr 10/1999, givet den 10 februari 1999) följaktligen gäller gentekniklagen per automatik i landskapet.

3.2.12 Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2160/2003 om bekämpning av salmonella och vissa andra livsmedelsburna zoonotiska smittämnen

Syftet med förordningen är att säkerställa att ändamålsenliga och effektiva åtgärder vidtas för att upptäcka och övervaka salmonella och andra zoonotiska smittämnen på alla relevanta stadier i produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan i syfte att minska deras förekomst och de risker de medför för folkhälsan⁸.

3.2.13 Kommissionens beslut 2004/217/EG om antagande av en förteckning över varor som inte får avyttras eller användas som foder

Kommissionens beslut innehåller en förteckning över de varor som det är förbjudet att använda vid framställning av foder och utfodring av djur. Förutom i kommissionens beslut ingår förbud mot utfodring både i TSE-förordningen och biproduktförordningen.

Det är följaktligen förbjudet att som foder avyttra eller använda:

1) träck, urin samt separerat mag- och tarminnehåll efter tömning eller avlägsnande av matsmältningskanalen, oavsett eventuell behandling eller inblandning,

2) hudar som behandlats med kemiska beredningsämnen, inklusive avfall därav,

3) frön och annat uppförökningsmaterial som, efter skörd, genomgått särskild behandling med växtskyddsmedel för den användning de är avsedda för (uppförökning), samt alla biprodukter därav,

4) trä, inklusive sågspån och annat material som härrör från trä som har behandlats med träskyddsmedel enligt definitionen i bilaga V i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/8/EG om utsläppande av biocidprodukter på marknaden,

5) alla typer av avfall som härrör från något av de olika stegen i en reningsprocess för avloppsvatten från tätbebyggelse, för hushållsspillvatten eller för industrispillvatten enligt definitionen i artikel 2 i rådets direktiv 91/271/EEG om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse oberoende av om avfallet vidarebehandlats och oberoende av varifrån avloppsvattnet kommer,

6) fasta hushållssopor samt

7) förpackningar och delar av förpackningar, vid användning av produkter från livsmedelsindustrin.

3.2.14 Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/18/EG om avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön och om upphävande av rådets direktiv 90/220/EEG

Syftet med direktivet är att i enlighet med försiktighetsprincipen åstadkomma en för hela gemenskapen enhetlig lagstiftning varigenom människors hälsa och miljön ska skyddas i största möjliga utsträckning när produkter som består av eller innehåller GMO släpps ut på marknaden i ge-

⁸ Zoonos är en sjukdom som sprids mellan människor och djur. Vissa mikroorganismer som företrädesvis orsakar sjukdomar hos djur kan i vissa fall spridas mellan djur och människa. Sådana infektionssjukdomar brukar kallas för zoonoser. Spridningen av en zoonos går i princip till så att sjukdomen förekommer bland en infekterad djurpopulation och överförs från denna till människa via direkt kontakt, via vektor dvs. en organism som är smittobärare utan att själv påverkas av smittan eller parasiten eller via av djur förorenat vatten eller livsmedel, till exempel salmonella. Vanligen sprids sjukdomen inte vidare från människa till människa.

menskapen eller när GMO avsiktligt sätts ut i miljön för annat ändamål än att släppa ut dem på marknaden i gemenskapen. Innan en produkt släpps ut på marknaden ska en miljöriskbedömning göras av den som saken gäller och därefter ska anmälan göras till den behöriga myndigheten i den medlemsstat inom vars territorium utsättningen är avsedd att utföras.

Medlemsstaterna ska se till att potentiella negativa effekter på människors hälsa eller på miljön noggrant bedöms från fall till fall. Enligt direktivet ska medlemsstaterna utse en behörig myndighet som dels ska ansvara för att kraven i direktivet uppfylls, dels ska granska att anmälan av den som saken gäller uppfyller kraven i direktivet samt att miljöriskbedömningen är tillfredsställande. I Finland har gentekniknämnden utsetts till behörig myndighet.

3.2.15 Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/32/EG om främmande ämnen och produkter i djurfoder (direktivet om främmande ämnen)

Genom direktivet upphävs rådets direktiv 1999/29/EG om främmande ämnen och produkter i djurfoder och direktivets tillämpningsområde utvidgas till att gälla också fodertillsatser. Genom direktivet förbjuds blandning av foderråvaror i utspädningssyfte. Sålunda får inte någon foderråvara överskrida det gränsvärde som anges i bilagan till direktivet och tillskottsfoder får inte överskrida de halter som anges för helfoder. Vidare föreskrivs om myndigheters och verksamhetsidkares skyldighet att inleda undersökningar för att identifiera källorna till skadliga ämnen i foder, i de fall gränsvärdena överskrids eller i de fall förhöjda halter upptäcks.

3.2.16 Rådets direktiv 90/167/EEG om fastställande av villkor för framställning, utsläppande på marknaden och användning av foderläkemedel inom gemenskapen (direktivet om foderläkemedel)

Syftet med direktivet är att förebygga faror som kan uppstå då foderläkemedel ges till djur som är avsedda för livsmedelsproduktion. Direktivet innehåller bestämmelser om framställning, lagring och utsläppande på marknaden av foderläkemedel. Dessutom innehåller det bestämmelser om godkännande av tillverkaren och bokföring gällande foderläkemedel samt förskrivning av foderläkemedel.

3.2.17 Rådets direktiv 96/25/EG om avyttring och användning av foderråvaror, med ändring av direktiven 70/524/EEG, 74/63/EEG, 82/471/EEG och 93/74/EEG, och med upphävande av direktiv 77/101/EEG (direktivet om foderråvaror)

Syftet med direktivet är att förenhetliga bestämmelserna om avyttring av foderråvaror inom gemenskapen. I bilagan till direktivet finns en icke fullständig förteckning över de mest allmänna foderråvarorna som marknadsförs i gemenskapen. I förteckningen anges bl.a. under vilken benämning, foderråvaran går, dess sammansättning och vilka kvalitetskrav den uppfyller. I förteckningen anges även vilka obligatoriska uppgifter om näringsämnen ska finnas i varudeklarationen.

Enligt direktivet är det även tillåtet att släppa ut på marknaden och använda sådana foderråvaror som inte finns upptagna i förteckningen, förutsatt att de namngetts så att de inte kan sammanblandas med de foderråvaror som anges i förteckningen. Dessutom ska foderråvarorna ifråga vara säkra och lämpliga för sitt användningsändamål. I direktivet föreskrivs om skyldigheten att tillhandahålla en varudeklaration. Dessutom föreskrivs om de situationer då ingen varudeklaration behövs, såsom i handeln mellan gårdar.

3.2.18 Rådets direktiv 79/373/EEG om avyttring av foderblandningar (direktivet om foderblandningar)

I direktivet fastställs regler för rörligheten för foderblandningar inom gemenskapen. I fråga om anteckningar i varudeklarationen är syftet med direktivet att säkerställa att boskapsuppfödare ges objektiv och så noggrann information som möjligt om fodrets sammansättning och användning. Direktivet innehåller bestämmelser om de obligatoriska och frivilliga uppgifter som ska anges i varudeklarationen. I direktivet föreskrivs dessutom om de vid en offentlig kontroll upptäckta, högsta tillåtna avvikelserna från uppgifterna som anges i varudeklarationen för fodret.

3.2.19 Rådets direktiv 93/74/EEG om foder för särskilda näringsbehov (dietfoderdirektivet)

I direktivet föreskrivs om foder avsedda för att tillfredsställa särskilda näringsbehov hos djur inom företrädesvis livsmedelsproduktionen. Sammansättningen för denna kategori av foder ska vara sådan att det bevisligen konstaterats täcka särskilda näringsbehov hos djur. Foder för särskilda näringsbehov ska genom sina egenskaper och syfte klart kunna urskiljas från både vanliga foder och foder som innehåller läkemedel. I varudeklarationen för foder ska anteckningen ”diet” ingå. Tillsatserna i foder för särskilda näringsbehov ska vara godkända i enlighet med gemenskapens lagstiftning.

3.2.20 Rådets direktiv 82/471/EEG om vissa produkter som används i djurfoder

Direktivet gäller produkter som, efter att ha genomgått vissa tekniska framställningsprocesser, framställts för att direkt eller indirekt fungera som proteinkälla och i sig själv utgöra foder eller ingå som beståndsdel i foder vilket sedermera släppts ut på marknaden inom gemenskapen. Dessa produkter får importeras, marknadsföras och tillverkas endast om produkten nämns inom de produktgrupper som anges i bilagorna till direktivet och om de villkor för användning av produkten som anges där uppfylls.

4. Lagändringar i riket och deras huvudsakliga orsaker

Gemenskapens förordningar är rätt som nationellt gäller som sådan och de får inte mera genom separata författningar tolkas eller verkställas. Rikslagstiftningen har därför harmoniserats med gemenskapsrätten eftersom EGlslagstiftningen om foder och den tidigare foderlagstiftningen i riket innehöll överlappande bestämmelser om samma saker. Syftet med revideringen i rikets foderlagstiftning har varit att göra de ändringar som förutsätts i EGlslagstiftningen. Detta har gjorts genom att den gamla foderlagen upphävts och ersatts av en ny foderlag (FFS 86/2008), nedan kallad foderlagen, vilken innehåller kompletterande bestämmelser till Europeiska gemenskapens förordningar i fråga om behöriga myndigheter, administrativa tvångsmedel och hot om straff. Sådan reglering har i enlighet med bestämmelserna i Finlands grundlag (FFS 731/1999), nedan kallad grundlagen, genomförts på lagnivå. Det har inte varit möjligt att genomföra foderlagstiftningen i gemenskapens förordningar genom en nationell förordning, eftersom bestämmelser om administrativa tvångsmedel och straff enligt grundlagen ska utfärdas genom lag.

Foderlagens syften är till centrala delar desamma som i gamla foderlagen. De huvudsakliga syftena med foderlagen är sålunda att främja användningen av foder av god kvalitet samt att motverka ekonomiska förluster orsakade av foder av låg standard. Därigenom blir animalieproduktionen och i förlängningen de animaliska livsmedlen säkrare. Foderlagens tillämpningsområde motsvarar huvudsakligen tillämpningsområdet för gamla fo-

derlagen. I riket tillämpas foderlagen på alla faser i produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan för foder, allt från primärproduktionen av foder till utsläppandet på marknaden och användningen av foder.

5. Landskapsregeringens förslag

Likformighet med rikets lagstiftning bör eftersträvas eftersom samma problem som aktualiserat lagändringarna i riket även gör sig gällande i landskapet. Vidare innehåller foderlagen reglering av rikslagstiftningsnatur från vilken det inte finns möjlighet att avvika. Foderlagen handlar dessutom till stor del om hur berörda förvaltningsmyndigheter ska förfara för att lagen ska kunna verkställas. Allt detta, inklusive det faktum att man i landskapet sen tidigare valt att använda sig av blankettlagstiftningstekniken inom det rättsområde som reglerar hanteringen av foder gör det mest rationellt att även fortsättningsvis använda sig av nämnda lagstiftningsteknik inom det rättsområdet ifråga.

Mot bakgrund av det som anförts ovan föreslår således landskapsregeringen att lagtinget antar en ny landskapslag om tillämpning i landskapet foderlagen, blankettlagen. Härigenom uppdateras och moderniseras lagstiftningen inom området ifråga på ett kort, koncist, klart och ändamålsenligt sätt.

6. Förslagets konsekvenser

6.1 Ekonomiska konsekvenser

Med stöd av landskapslagen om grunderna för avgifter till landskapet (1993:27) beslutar landskapsregeringen vilka prestationer som är avgiftsbelagda och storleken på avgifterna. Landskapsregeringen avser inte uppbära avgifter för de tillsynsuppgifter som landskapsregeringen utför med stöd av denna lag, eftersom landskapsregeringen anser att de merkostnader som orsakas av EG:s regelverk inte ska drabba enskilda. Däremot kommer avgifter att uppbäras för registreringsansökningar och för de ansökningar om godkännande av fodermedel som kommer att lämnas in i framtiden⁹. Enligt landskapsregeringens bedömning kommer sådana ansökningar att lämnas in tämligen sällan. Sålunda medför lagförslaget inte några nämnvärda ökade nettokostnader för landskapet.

6.2 Administrativa konsekvenser

Principerna för tillsynen ändrar inte, utan tillsynen ska också i framtiden i stor utsträckning grunda sig på övervakning av företagarens system för kvalitetssäkring. Antalet objekt som ska övervakas har dock ökat, eftersom foderhygienförordningen utvidgar fodertillsynen till att gälla exempelvis foderproduktionen på gårdsbruksenheter.

Det finns och kommer fortsättningsvis att finnas personal med den kompetens som krävs för att fullgöra de uppgifter som ankommer på landskapsregeringen och som landskapsregeringen enligt EG-rätten är skyldig att utföra. Vidare bedömer landskapsregeringen att det extra arbete i administrativt hänseende som iakttagandet av de nya tillsynskraven har medfört kan skötas utgående från de resurser som för närvarande finns i landskaps-

⁹ I landskapet finns ingen fodertillverkning men däremot bedrivs näringsverksamhet där foderimport, -förvaring, -distribution och försäljning ingår som huvudsaklig eller väsentlig del i verksamheten. Vad beträffar redan etablerad härvid avsedd verksamhet har erforderlig registrering gjorts. Framtida eventuella verksamhetsetableringar måste givetvis undergå registrering i enlighet med foderhygienförordningens bestämmelser.

förvaltningen. Förslaget har således inga direkta verkningar på landskapsförvaltningens organisation.

6.3 Jämställdhetskonsekvenser

Såvitt bekant har förslaget inga konsekvenser för jämställdheten mellan könen.

6.4 Miljömässiga konsekvenser

Sett ur ett internationellt perspektiv är kvaliteten på foder och livsmedels-säkerheten vid foderhanteringen mycket hög både i landskapet och i riket. De verkningar som användningen av foderfabrikat har på miljön beror praktiskt taget alltid på att de näringsämnen och eventuella menliga ämnen som finns i foder hamnar i omgivningen i form av djursekret. I och med att landskapslagstiftningen, genom en tydlig anpassning till den nuvarande gemenskapsrätten, på sikt medför att foder och livsmedelssäkerheten kan höjas ytterligare allteftersom den tekniska utvecklingen fortskrider kommer ett antagande av föreliggande förslag inte att medföra några skadeverkningar alls på miljön.

7. Lagstiftningsbehörighet

Enligt 18 § 15 punkten självstyrelselagen (1991:71) för Åland har landskapet lagstiftningsbehörighet i fråga om jord- och skogsbruk. Av förarbetena till lagen framgår det att lagstiftningen om jord- och skogsbruk ska höra till landskapet med vissa undantag. Uttryckligen nämns i förarbetena att handeln med beredda fodermedel har överförts till landskapets lagstiftningsbehörighet.

Sådan begränsning av import och export av varor som grundar sig på handelspolitiska skäl är enligt självstyrelselagen en angelägenhet som hör till rikets lagstiftningsbehörighet. I ärenden som gäller begränsningar som avser t ex kvalitetskrav är fördelningen av lagstiftningsbehörigheten däremot beroende av vilket rättsområde det är fråga om. Fördelningen av lagstiftningsbehörigheten innebär att landskapet har lagstiftningsbehörighet bl a i fråga om kvalitetskrav på foder som importeras eller införs till landskapet.

Detaljmotivering

Landskapslag om tillämpning i landskapet Åland av foderlagen

1 § *Lagens tillämpningsområde*. Genom 1 mom. i denna paragraf kommer blankettlagstiftningsmetoden till användning i det att foderlagen, med beaktande av förhållandena i landskapet, tillämpliggörs i landskapet på i paragrafen föreskrivet sätt.

Foderlagen kan framdeles komma att ändras av olika skäl. För att landskapets regelverk, inom det rättsområde som foderlagen berör, ska överensstämma med rikslagstiftningen är det viktigt att det finns bestämmelser som automatiskt gör ändringarna i foderlagen tillämpliga i landskapet¹⁰. Med anledning av detta har bestämmelsen i 2 mom. om författningsändringar inlagts i förslaget.

Rätten att lagstifta om utrikeshandeln är en riksangelägenhet vilket framgår av redogörelsen i avsnitt 7 i den allmänna motiveringen. Detta beaktas genom bestämmelsen i 3 mom.

¹⁰ Se avsnitt 5 i den allmänna motiveringen på sida 13.

2 § *Förvaltningsuppgifter* Foderlagen innehåller ett antal bestämmelser som reglerar sådant som hör till landskapets behörighet. För att sådana bestämmelser ska kunna verkställas i landskapet förutsätts i vanlig ordning en uttrycklig bestämmelse varigenom de till dessa bestämmelser hörande förvaltningsuppgifterna åläggs landskapsregeringen. Med anledning av detta har denna paragraf intagits i förslaget.

3 § *Hänvisningar* Mot bakgrund av vad som anförts i avsnitt 5 är det viktigt att blankettlagen samverkar med andra delar av landskapets regelverk i analogi med hur foderlagen i riket samverkar med övrig rikslagstiftning. I foderlagen hänvisas till bestämmelser i annan rikslagstiftning som äger motsvarighet i landskapslagstiftningen. Således måste det i blankettlagen intas ett hänvisningsstadgande varigenom ifrågavarande hänvisningar i foderlagen ersätts med hänvisningar till bestämmelser i motsvarande författningar i landskapslagstiftningen.

4 § *Bestämmelser som inte ska tillämpas* Enligt 33 § 1 mom. foderlagen ska Livsmedelssäkerhetsverket utarbeta den fleråriga nationella tillsynsplan som avses i artikel 42 i kontrollförordningen och i vilken uppbyggnaden och organisationen av systemen för foderkontroll och de strategiska målen, prioriteringarna och den allmänna organiseringen i fråga om tillsynen beskrivs. I 33 § 2 mom. foderlagen föreskrivs att Livsmedelssäkerhetsverket, utöver den fleråriga nationella tillsynsplanen, årligen ska utarbeta en tillsynsplan för organiseringen av fodertillsynen. I den årliga tillsynsplanen ska anges innehållet i kontrollerna och kontrollfrekvensen för tillsynsobjekten. I planen ska dessutom anges grunderna för riskbedömningen av tillsynsobjekten och för utvärderingen av genomförandet av planen. I 32 § 3 mom. foderlagen föreskrivs att närmare bestämmelser om tillsynsplanen och dess innehåll kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Enligt förslaget ska med stöd av huvudregeln i 2 § denna lag de i 33 § foderlagen avsedda förvaltningsuppgifterna i landskapet skötas av landskapsregeringen. Nämda uppgifter underliggjer visserligen landskapets behörighet men vad gäller tillämpningen av 33 § 1 mom. anser landskapsregeringen att det är mest ändamålsenligt att Livsmedelssäkerhetsverket handhar den nationella tillsynsplaneringen även till den del den rör tillsynsverksamheten på fodermedelsområdet i landskapet. För att åstadkomma detta bör landskapet på samma sätt som i fallet med foderläkemedel ingå ett avtal med Livsmedelssäkerhetsverket som innebär att verket mot en överenskommen ersättning utarbetar en nationell tillsynsplan som även innefattar nämnda tillsynsverksamhet landskapet¹¹.

Vad gäller de två övriga momenten i 33 § foderlagen konstaterar landskapsregeringen att jordbruksbyrån upprättar årligen välfungerade årsplaner som syftar till att säkerställa driften av ett lönsamt, miljövänligt och ur hälsoskyddssynpunkt sunt jordbruk i landskapet. Vidare bidrar småskaligheten i det åländska samhället till att hanteringen av foder inte är eller ens kommer att vara så omfattande som den är i riket. Den offentliga administrationen kring hanteringen ifråga bör dessutom vara så enkel och kostnadseffektiv som möjligt utan att efterlevnaden av lagstiftningen inom det aktuella

¹¹ Landskapsregeringen har förvaltningsbehörigheten när det gäller foderläkemedelshanteringen trots att lagstiftningsbehörigheten härvidlag är rikets (se Ålandsdelegationens utlåtande nr 10/1999 samt 27 § 30 punkten och 30 § 8 punkten självstyrelselagen). Livsmedelssäkerhetsverket och landskapsregeringen har härvid likväl, till följd av att Livsmedelssäkerhetsverket har andra resurser till sitt förfogande, ingått ett avtal om att verket mot ersättning bl.a. sköter provtagningar och analyser av foderläkemedel innan de släpps ut i handeln och tas i bruk i landskapet.

området för den skull äventyras. Med anledning därav är det fullt möjligt och även mest ändamålsenligt att dra upp riktlinjerna för tillsynen härvidlag inom ramen för den befintliga planeringsverksamheten. Följaktligen är det obehövt att ta in bestämmelserna i 32 § 2 och 3 mom. foderlagen i landskapslagstiftningen.

I 37 § finns föreskrifter om vilka uppgifter som ska införas i det tillsynsregister över anmälningsskyldiga foderföretagare och godkända laboratorier som Livsmedelssäkerhetsverket enligt 36 § foderlagen ska upprätthålla. Enligt 37 § 3 mom. offentliggör Livsmedelssäkerhetsverket en förteckning över foderföretagarna och laboratorierna på basis av uppgifterna. Det behöver inte offentliggöras en förteckning av förevarande slag i landskapet då det i landskapslagstiftningen ändå finns erforderliga instrument, såsom straffbestämmelser, vilka säkerställer efterlevnaden av densamma. Gemene man kan vidare inte anses lida men av att förteckningen inte offentliggörs. Dessutom bör förvaltningen vara så kostnadseffektiv som möjligt och onödiga förvaltningsrutiner därmed undvikas. Med anledning därav är det obehövt att ta in bestämmelserna i 37 § 3 mom. foderlagen i landskapslagstiftningen.

I 39 § foderlagen föreskrivs bl.a. att Livsmedelssäkerhetsverket offentliggör tillsynsresultaten. Av samma orsaker som motiverar undantagsregeln varigenom 37 § 3 mom. foderlagen inte ska tillämpas i landskapet ska 39 § inte tillämpas i landskapet.

5 § *Språkrav* I 43 § självstyrelselagen föreskrivs att statsrådet ska verka för att behövlig information om varor och tjänster till åländska konsumenter i mån av möjlighet ges på svenska. Statsrådet ska även se till att bestämmelser och föreskrifter som ska gälla i landskapet finns tillgängliga på svenska. För att understryka vikten av självstyrelselagens språkrav, inte minst i detta sammanhang, har därför bestämmelsen i 1 mom. intagits i förslaget.

Att landskapet är enspråkigt svenskt är en del i grunden för självstyrelsen vilket även kommer till uttryck i 36 § självstyrelselagen i vilken det föreskrivs att ämbetsspråket i stats-, landskaps- och kommunalförvaltningen är svenska. Med avvikelse bestämmelserna från i 24 § 2 mom. foderlagen har därför bestämmelsen i paragrafens 2 mom. intagits i förslaget.

6 § *Tillsynsregister* För att åstadkomma ett effektivt förvaltningsförfarande anser landskapsregeringen att det är mest ändamålsenligt att i landskapet använda sig av det tillsynsregister över anmälningsskyldiga foderföretagare och godkända laboratorier som i riket förs av Livsmedelssäkerhetsverket i enlighet med 36 § foderlagen. Därför har bestämmelsen i 1 mom. intagits i förslaget.

Det är viktigt att foderhanteringen i landskapet är så säker som möjligt, sett ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt. Det måste därför tydligt framgå vilket kriterium som måste vara uppfyllt för att verksamhet som relaterar sig till nämnda hantering i landskapet ska kunna tillåtas. Genom att i lag stipulera att endast sådana anmälningsskyldiga foderföretagare och godkända laboratorier om vilka det finns uppgifter i det av landskapsregeringen förda registret får bedriva verksamhet i landskapet, uppfylls enligt landskapsregeringens bedömning nämnda kriterium. Av den anledningen har bestämmelsen i 2 mom. intagits i förslaget.

7 § *Skyldigheten att lämna uppgifter och göra anmälningar* Bestämmelsen i 1 mom. utgör ett materiellt undantag från foderlagen och är en konsekvens av att landskapsregeringen ska handha bl.a. de förvaltningsuppgifter som i riket ska handhas av Livsmedelssäkerhetsverket.

I riket har Europeiska gemenskapens inspektörer enligt 34 § 3 mom. foderlagen tillerkänts samma rätt som finska myndigheter har då det gäller att genomföra inspektioner för upprätthållande av foderlagens efterlevnad. På samma sätt bör Europeiska gemenskapens inspektörer lagstiftningsvägen tillerkännas en motsvarande rätt visavi den eller de som med stöd av blankettlagen kommer att ansvara för att likartade inspektioner genomförs i landskapet. Med anledning av detta har bestämmelsen i 2 mom. intagits i förslaget.

8 § *Avgifter* I 49 § foderlagen föreskrivs att för en myndighets prestationer enligt lagen tas avgifter ut till staten enligt de grunder som anges i lagen om grunderna för avgifter till staten (FFS 150/1992).

Eftersom landskapet har egen lagstiftning som anger under vilka förutsättningar avgifter ska tas ut i samband med att myndighetsprestationer utförs (något som framgår av landskapslagen (1993:27) om grunderna för avgifter till landskapet) och landskapsmyndigheterna ytterst ansvarar för myndighetsutövningen vid verkställandet av blankettlagen, behövs det således i blankettlagen intas avvikande bestämmelser av i denna paragraf förevarande slag.

9 § *Arvoden och kostnadsersättningar* Paragrafen innehåller en bestämmelse som föranleds av att landskapet svarar för den verksamhet som landskapsregeringen utövar. Paragrafen innebär en avvikelse från 50 § foderlagen som stipulerar att Livsmedelssäkerhetsverket betalar arvoden och kostnadsersättningar för inspektioner och provtagningar enligt foderlagen till de inspektörer som auktoriserats av verket.

I praktiken är det landskapets lantbruksinspektör som inom ramen för sin lagstadgade befogenhet uteslutande kommer att ansvara för nämnda kontroller genomförs varvid några särskilda arvoden och kostnadsersättningar härvidlag inte utbetalas utöver de som följer av tjänstekollektivavtalet. Paragrafen gör det dock möjligt att för fler aktörer att verka i landskapet om behov eller intresse därav skulle föreligga i framtiden.

10 § *Rättelseyrkande* Ett rättelseyrkande kan endast lämnas av sakägare och ska framställas skriftligen, landskapsregeringen prövar endast de krav som har framställts i rättelseyrkandet. Om ett beslut inte har tillkommit på rätt sätt eller om det innehåller uppenbara felaktigheter kan myndigheten ta upp ärendet på nytt. Möjligheten att begära rättelse av ett beslut är ett förvaltningsförfarande som föregår ett besvär till högsta förvaltningsdomstolen. Endast de beslut som fattats med anledning av ett rättelseyrkande kan överklagas till högsta förvaltningsdomstolen.

11 § *Besvär* Bestämmelser syftar i allmänhet till att förmå förvaltningsmyndigheter att vinnlägga sig om att en god förvaltning upprätthålls till gagn för samhällsmedborgarna. Genom att införa besvärbestämmelser i lagen får den enskilde tillgång till ett rättsäkerhetsinstrument som kan användas exempelvis då materiellt oriktiga förvaltningsbeslut fattats till nackdel för honom eller henne.

Jämlikt 27 § 23 punkten självstyrelselagen har riket lagstiftningsbehörighet inom rättsområdet för rättsskipning med beaktande av beaktande av bl.a. vad som föreskrivs i 25 § om förvaltningsrättsskipning i självstyrelselagen. I förevarande fall innebär detta att besvär över lagligheten i landskapsregeringens beslut överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen (förutsatt att beslut i enligt med allmänna förvaltningsrättsliga principer är att anse som överklagbara). Besvärbestämmelserna i självstyrelselagen gäller oavsett man tar in besvärbestämmelser i en blankettlag eller inte. Likväl

har denna paragraf i informativt syfte intagits i förslaget för att klargöra besvärsvägarna och därigenom underlätta situationen för lagtillämparen.

12 § *Landskapsförordning* Paragrafen har formulerats i överensstämmelse med den modell som tillämpas inom annan landskapslagstiftning, exempelvis hälsovård och livsmedelskontroll. Ordalydelsen i paragrafen gör det möjligt att på ett smidigt sätt tillämpliggöra de riksförfattningar på förordnings- och beslutsnivå som detaljreglerar hanteringen av foder och vad som i anslutning därtill ska iakttas i landskapet. Ordalydelsen i paragrafen ger dessutom utrymme för landskapsregeringen att välja om landskapsförordningar inom det aktuella området i framtiden ska utformas som blankettförordningar eller som fulltextförordningar. Generellt sett är dock blankettförordningar alltid att föredra eftersom det i landskapet inte finns någon anledning att i vidare bemärkelse avvika från rikets regelverk på förordnings- och beslutsnivå härvidlag.

13 § *Ikraftträdande* Avsikten är att lagen ska träda i kraft så snart som möjligt. I enlighet med 20 § 2 mom. i självstyrelselagen föreslås därför i 1 mom. att datumet för ikraftträdande lämnas öppen för landskapsregeringen att fatta beslut om. Bestämmelsen i 2 mom. är ytterst nödvändig för att undvika att det uppstår ett ohållbart och oacceptabelt rättsläge med parallella och varandra motstridiga regelsystem. Genom den formuleringsteknik som används i förslaget till lagtext nedan säkerställs enligt landskapsregeringens uppfattning den härvid avsedda målsättningen. Denna lags ikraftträdande förutsätter att information sprids om lagen. Genom bestämmelsen i 3 mom. möjliggörs en arbetsprocess som utmynnar i att denna lag kan fungera i praktiken från den tidpunkt den träder i kraft.

14 § *Övergångsbestämmelser* I denna paragraf har det intagits bestämmelser som anger vad som bör gälla för foderärenden som anhängiggjorts hos landskapsregeringen med stöd av den lagstiftning som gäller ända fram till dess denna lag träder i kraft.

Lagtext

Landskapsregeringen föreslår att följande lag antas.

LANDSKAPSLAG om tillämpning i landskapet Åland av foderlagen

I enlighet med lagtingets beslut föreskrivs:

1 §

Lagens tillämpningsområde

Inom landskapets behörighet och med de avvikelser som följer av denna lag ska foderlagen (FFS 86/2008) tillämpas i landskapet Åland.

Ändras något i foderlagen som hör till landskapets behörighet ska ändringarna gälla i landskapet från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket, om inte annat följer av denna lag.

Bestämmelser i foderlagen som rör utrikeshandel innefattas inte i tillämpningsområdet för denna lag. Om detta gäller vad som föreskrivs i rikslagstiftningen.

2 §

Förvaltningsuppgifter

De förvaltningsuppgifter som enligt foderlagen ankommer på riksmyndigheterna ska i landskapet skötas av landskapsregeringen eller någon annan i landskapslag bestämd myndighet, till den del förvaltningen grundar sig på landskapets lagstiftningsbehörighet på området.

3 §

Hänvisningar

Inom landskapets behörighet ska hänvisningen till

1) personuppgiftslagen (FFS 523/1999) i 37 § 5 mom. foderlagen avse landskapslagen (2007:88) om behandling av personuppgifter inom landskaps- och kommunalförvaltningen,

2) lagen om försöksdjursverksamhet (FFS 62/2006) i 2 § 2 mom. foderlagen avse djurskyddslagen (1998:95) för landskapet Åland,

3) förvaltningslagen (FFS 434/2003) i 24 § 2 mom. foderlagen avse förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland,

4) lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (FFS 621/1999) i 24 § 2 mom., 35 § 1 mom. och 37 § 5 mom. foderlagen avse landskapslagen (1977:72) om allmänna handlingars offentlighet samt

5) viteslagen (FFS 1113/1990) i 45 § 2 mom. foderlagen avse landskapslagen (2008:10) om tillämpning i landskapet Åland av viteslagen.

4 §

Bestämmelser som inte ska tillämpas

Bestämmelserna i 33 § 2 och 3 mom., 37 § 3 mom. och 39 § foderlagen tillämpas inte i landskapet.

5 §

Språkrav

Anvisningar, anteckningar och annan information som enligt foderlagen ska finnas på eller i anslutning till foder som säljs eller tas i bruk i landskapet ska åtminstone vara avfattade på svenska.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 24 § 2 mom. foderlagen till den del det gäller språkraven gäller i landskapet att arbetsspråket för en i samma lagrum angiven auktoriserad inspektör är svenska.

6 §

Tillsynsregister

Landskapsregeringen för ett tillsynsregister som innehåller sådana uppgifter över anmälningsskyldiga foderföretagare och godkända laboratorier som motsvarar uppgifterna i det register över anmälningsskyldiga foderföretagare och godkända laboratorier som enligt 36 § foderlagen förs av Livsmedelssäkerhetsverket.

Endast sådana anmälningsskyldiga foderföretagare och godkända laboratorier om vilka det finns uppgifter i det av landskapsregeringen förda registret får bedriva verksamhet i landskapet.

7 §

Skyldigheten att lämna uppgifter och göra anmälningar

Skyldigheterna enligt foderlagen att lämna uppgifter och göra anmälningar till rikets myndigheter ska i landskapet avse anmälningar och uppgifter till landskapsregeringen.

Vad som i 34 § 3 mom. föreskrivs om rikets myndigheter ska i landskapet avse landskapsregeringen.

8 §

Avgifter

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 49 § foderlagen tas för de prestationer som landskapsregeringens utför enligt denna lag avgifter ut till landskapet enligt de grunder som anges i landskapslagen (1993:27) om grunderna för avgifter till landskapet.

9 §

Arvoden och kostnadsersättningar

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 50 § foderlagen betalar landskapsregeringen arvoden och kostnadsersättningar för inspektioner och provtagningar enligt denna lag till de inspektörer som auktoriserats av landskapsregeringen.

10 §

Rättelseyrkande

En sakägare som är missnöjd med ett beslut som landskapsregeringen har fattat med stöd av denna lag kan inom 21 dagar, räknat från beslutsdagen, skriftligen begära rättelse hos landskapsregeringen. Ett rättelseyrkande ska behandlas utan dröjsmål.

11 §

Besvärbestämmelser

Besvär över lagligheten av ett beslut som landskapsregeringen fattat enligt denna lag med anledning av ett rättelseyrkande får anföras hos högsta förvaltningsdomstolen.

12 §

Landskapsförordning

Landskapsregeringen kan inom landskapets behörighet genom landskapsförordning besluta att författningar som utfärdats med stöd av foderlagen ska tillämpas i landskapet Åland oförändrade eller med de ändringar landskapsregeringen föreskriver.

13 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den

Genom denna lag upphävs landskapslagen (1999:18) om tillämpning i landskapet Åland av foderlagen (*blankettlagen*) jämte ändringar. Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

14 §

Övergångsbestämmelser

Foderföretagare som godkänts eller anmälts med stöd av blankettlagen eller lagen om verkställighet av systemet med samlat gårdsstöd (FFS 557/2005) innan denna lag träder i kraft får utan särskilt godkännande eller separat anmälan fortsätta sin verksamhet.

På sådana anmälningar och ansökningar om godkännande som gäller foderföretagare och som är anhängiga innan denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Mariehamn den

L a n t r å d

Föredragande ledamot

Bilaga

Foderlag (FFS 86/2008)

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §

Syfte

Syftet med denna lag är att säkerställa kvaliteten, säkerheten och spårbarheten hos foder samt sakkunnig information om foder för att trygga djurhälsan och kvaliteten på animaliska livsmedel.

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på foder och foderhantering, foderföretagare samt kontrollen i alla stadier av produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan, från primärproduktionen av fodret tills det släpps ut på marknaden och används.

Denna lag gäller inte foder som används för produktionstest vid forskningslaboratorier eller i djurförsök vid försöksdjursanläggningar. Bestämmelser om djurförsök finns i lagen om försöksdjursverksamhet (62/2006).

3 §

Europeiska gemenskapens foderlagstiftning

Denna lag tillämpas också på tillsynen över iakttagandet av följande rättsakter om foder och foderkontroll som utfärdats av Europeiska gemenskapen och bestämmelser som utfärdats med stöd av dem, om inte något annat föreskrivs i någon annan lag:

1) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet (*allmänna livsmedelsförordningen*),

2) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd (*kontrollförordningen*),

3) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 183/2005 om fastställande av krav för foderhygien (*foderhygienförordningen*),

4) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1831/2003 om foder tillsatser (*EG:s tillsatsförordning*),

5) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1774/2002 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter som inte är avsedda att användas som livsmedel (*biproduktförordningen*),

6) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 396/2005 om gränsvärden för bekämpningsmedelsrester i eller på livsmedel och foder av vegetabiliskt och animaliskt ursprung och om ändring av rådets direktiv 91/414/EEG,

7) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1829/2003 om genetiskt modifierade livsmedel och foder (*förordningen om genetiskt modifierade livsmedel och foder*),

8) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1830/2003 om spårbarhet och märkning av genetiskt modifierade organismer och spårbarhet av livsmedel och foderprodukter som är framställda av genetiskt modi-

fierade organismer och om ändring av direktiv 2001/18/EG (*GMO-spårbarhetsförordningen*),

9) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1946/2003 om gränsöverskridande förflyttning av genetiskt modifierade organismer,

10) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 999/2001 om fastställande av bestämmelser för förebyggande, kontroll och utrotning av vissa typer av transmissibel spongiform encefalopati (*TSE-förordningen*),

11) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2160/2003 om bekämpning av salmonella och vissa andra livsmedelsburna zoonotiska smittämnen,

12) kommissionens beslut 2004/217/EG om antagande av en förteckning över varor som inte får avyttras eller användas som foder,

13) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 om livsmedelshygien.

4 §

Förhållande till annan lagstiftning

Bestämmelser om trygghandlet av den hygieniska kvaliteten på foder av animaliskt ursprung i syfte att bekämpa, förebygga och förhindra spridning av djursjukdomar finns i lagen om djursjukdomar (55/1980). I lagen om veterinär gränskontroll (1192/1996) bestäms om import av foder av animaliskt ursprung från stater utanför Europeiska gemenskapen och om kontrollen av detta foder. På grunderna för bedömningen av strålsäkerheten i fråga om foder tillämpas strålskyddslagen (592/1991). I gentekniklagen (377/1995) bestäms om innesluten användning och avsiktlig utsättning i miljön av genetiskt modifierade organismer samt om ibruktagande av anläggningar och lokaler för hantering av genetiskt modifierade organismer och om deras verksamhet. Bestämmelser om tillverkning, import, distribution och försäljning av läkemedel samt annan överlåtelse till förbrukning ingår i läkemedelslagen (395/1987). I lagen om medicinsk behandling av djur (617/1997) bestäms om användning av och tillsyn över läkemedel och andra ämnen som är avsedda för behandling av djur samt om redskap som är avsedda att användas vid medicinsk behandling av djur och om tillsynen över dessa redskap.

5 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *foder* foder enligt definitionen i artikel 3.4 i allmänna livsmedelsförordningen,

2) *foderråvaror* produkter av vegetabiliskt eller animaliskt ursprung, färska eller konserverade, liksom produkter som härletts ur sådana genom industriell bearbetning samt organiska eller oorganiska ämnen, med eller utan tillsatser, vilka är avsedda att användas för att framställa foderblandningar eller som bärare i förblandningar eller avsedda för utfodring av djur obearbetade eller efter bearbetning,

3) *speciella foderråvaror* tekniskt tillverkade produkter som direkt eller indirekt fungerar som proteinkälla och är avsedda att användas som foder eller i foder,

4) *fodertillsatser* fodertillsatser enligt definitionen i artikel 2.2 punkt a i EG:s tillsatsförordning,

5) *genetiskt modifierat foder* foder enligt definitionen i artikel 2.7 i förordningen om genetiskt modifierade livsmedel och foder,

6) *foderläkemedel* blandningar av ett eller flera veterinärmedicinska läkemedel och foder, som har färdigställts för utsläppande på marknaden och som på grund av sina botande eller förebyggande egenskaper eller övriga medicinska egenskaper är avsedda att ges till djur utan vidare bearbetning,

7) *foderblandning* blandning av sådant foder som avses i 2–5 punkten,

8) *foder för särskilda näringsbehov* foderblandningar som genom sin särskilda sammansättning eller tillverkningsmetod klart skiljer sig från andra foder och foderblandningar samt från foderläkemedel och som framställs för att täcka särskilda näringsbehov,

9) *skadliga ämnen, produkter och organismer* sådana ämnen, produkter och organismer i foder som kan förorsaka hälsofara för djur eller via animaliska produkter för människor eller fara för miljön,

10) *foderföretagare* de fysiska eller juridiska personer som utför vilket som helst stadium i fodrets produktions-, bearbetnings- och distributionskedja samt företagare som använder foder för utfodring av de livsmedelsproducerande djur de äger eller innehar; med foderföretagare avses dock inte företagare som enbart

a) utfodrar livsmedelsproducerande djur som är avsedda för privat konsumtion,

b) tillverkar foder för andra djur än livsmedelsproducerande djur som företagaren äger eller innehar,

c) bedriver detaljhandel med sällskapsdjursfoder,

d) bedriver utfiskning av skräpfisk eller fritidsfiske,

11) *stadier i produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan* alla stadier från primärproduktion till leverans av fodret till slutkonsumenten,

12) *primärproduktion av foder* primärproduktion av foder enligt artikel 3 punkt f i foderhygienförordningen,

13) *kvalitetssäkring* foderföretagarens eget kontrollsystem genom vilket företagaren strävar efter att försäkra sig om att fodret och foderhanteringen uppfyller de krav som ställs i bestämmelserna,

14) *utsläppande på marknaden* utsläppande på marknaden av foder enligt artikel 3.8 i allmänna livsmedelsförordningen,

15) *spårbarhet* möjlighet att spåra foder genom alla stadier i produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan och följa det genom dessa stadier,

16) *import* införsel från andra länder än Europeiska unionens medlemsstater,

17) *export* utförsel till andra länder än Europeiska unionens medlemsstater,

18) *handel på den inre marknaden* införsel till Finland från andra medlemsstater i Europeiska unionen eller utförsel från Finland till andra medlemsstater i Europeiska unionen.

Vad som i denna lag föreskrivs om Europeiska gemenskapen eller Europeiska unionens medlemsstater gäller också Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och dess medlemsstater i den omfattning som avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet förutsätter.

2 kap.

Krav som gäller foder

6 §

Allmänna kvalitetskrav för foder

Foder ska uppfylla kraven enligt denna lag och Europeiska gemenskapens foderlagstiftning och vara oförfalskade, av god kvalitet och säkra samt lämpliga som näring för djur. Bestämmelser om allmänna krav på fodersäkerhet ingår också i artiklarna 11 och 15 i allmänna livsmedelsförordningen och bestämmelser om särskilda krav för export av foder från gemenskapen ingår i artikel 12 i allmänna livsmedelsförordningen.

Foder får inte innehålla sådana mängder skadliga ämnen, produkter eller organismer att användningen av det kan orsaka fara för människors eller

djurs hälsa eller för miljön, eller ge upphov till kvalitetsfel hos animaliska produkter.

Närmare bestämmelser om högsta tillåtna halter av skadliga ämnen, produkter och organismer i foder utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

7 §

Foderråvaror

Foderråvaror ska till sin kvalitet, sammansättning samt sina övriga egenskaper vara lämpade för utfodring av djur.

Endast foderråvaror som Europeiska gemenskapen har infört i sin förteckning över foderråvaror får tillverkas, släppas ut på marknaden, användas för fodertillverkning eller utfodring av djur och importeras. Även andra foderråvaror än de som ingår i förteckningen får dock tillverkas, släppas ut på marknaden, användas för fodertillverkning eller utfodring av djur under förutsättning att råvarorna klart skiljer sig från de beteckningar och beskrivningar som godkänts av gemenskapen och inte vilseleder köparen, någon annan mottagare eller användaren.

Utan hinder av 2 mom. kan jord- och skogsbruksministeriet genom förordning förbjuda användningen av vissa foderråvaror, om användningen kan medföra allvarlig fara för människors eller djurs hälsa eller för miljön. I förordningen kan det dessutom föreskrivas att Livsmedelssäkerhetsverket i enskilda fall får ge tillstånd att avvika från förbudet i förordningen, om det kan säkerställas att foderråvaran inte medför fara för människors eller djurs hälsa eller för miljön. Förordningen ska då också innehålla närmare bestämmelser om villkoren för tillstånd.

Närmare bestämmelser om hur foderråvaror ska benämnas utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet i enlighet med bestämmelserna om detta i Europeiska gemenskapens foderlagstiftning.

8 §

Speciella foderråvaror

Speciella foderråvaror ska till sin kvalitet, sammansättning och sina övriga egenskaper vara sådana att de i form av kväve- eller proteinkälla har näringsvärde för djuret.

Endast speciella foderråvaror som godkänts av Europeiska gemenskapen får tillverkas, släppas ut på marknaden, användas för tillverkning av foderblandningar eller för utfodring av djur och importeras.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för godkännande av speciella foderråvaror, om förfarandet vid godkännande och om speciella förutsättningar för användningen av sådana utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet i enlighet med bestämmelserna om detta i Europeiska gemenskapens foderlagstiftning.

9 §

Foder för särskilda näringsbehov

Foder för särskilda näringsbehov ska till sin kvalitet, sammansättning och sina övriga egenskaper vara lämpade för att tillgodose särskilda näringsbehov hos djur.

Endast foder för särskilda näringsbehov som godkänts av Europeiska gemenskapen får tillverkas, släppas ut på marknaden, användas för tillverkning av foderblandningar eller för utfodring av djur och importeras.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för godkännande av foder för särskilda näringsbehov utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet i enlighet med bestämmelserna om detta i Europeiska gemenskapens foderlagstiftning.

10 §

Fodertillsatser

På utsläppande på marknaden av tillsatser som omfattas av tillämpningsområdet för EG:s tillsatsförordning tillämpas det förfarande som anges i EG:s tillsatsförordning.

Närmare bestämmelser om de särskilda villkoren för utsläppande på marknaden och användning av de tillsatser som avses i den senare delen av artikel 25.1 i EG:s tillsatsförordning utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet i enlighet med bestämmelserna i EG:s tillsatsförordning.

11 §

Genetiskt modifierade foder

Bestämmelser om utsläppande på marknaden av foder som omfattas av tillämpningsområdet för förordningen om genetiskt modifierade livsmedel och foder och GMO-spårbarhetsförordningen ingår i förordningen om genetiskt modifierade livsmedel och foder och GMO-spårbarhetsförordningen.

Närmare bestämmelser om de nationella kontaktmyndigheter, den säkerhetsbedömning av genetiskt modifierade foder och utformningen av den nationella ståndpunkten i fråga om godkännande av genetiskt modifierade foder som förordningen om genetiskt modifierade livsmedel och foder förutsätter utfärdas genom förordning av statsrådet.

12 §

Foderblandningar

Foderblandningar ska till sin kvalitet, sammansättning samt sina övriga egenskaper vara lämpade för utfodring av djur. Foderblandningar får innehålla endast sådana foder som avses i 7–11 § och som uppfyller de krav som där föreskrivs.

13 §

Foderläkemedel

För tillverkning av foderläkemedel får användas endast sådana läkemedel som är godkända i enlighet med Europeiska gemenskapens centrala förfarande eller för vilka Läkeemedelsverket med stöd av läkemedelslagen har beviljat försäljningstillstånd eller tillstånd för annat utlämnande till konsumtion.

Den som tillverkar och släpper ut foderläkemedel på marknaden ska föra journal över uppgifter om tillverkning och överlåtelser. Foderläkemedel ska lagras, förpackas och transporteras på behörigt sätt.

Tillverkare och återförsäljare får överlåta foderläkemedel endast med stöd av ett av en veterinär utskrivet recept på foderläkemedel till den som äger eller innehar djuret.

På foderläkemedel tillämpas utöver bestämmelserna i 1–3 mom. de bestämmelser som gäller foderblandningar.

Närmare bestämmelser om krav som gäller tillverkning, bokföring över tillverkning och överlåtelser, ordnande av verksamheten, förskrivning och överlåtelse samt import i fråga om foderläkemedel utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

14 §

Allmänna krav som gäller informationen om foder

I varudeklarationen för eller på förpackningen till ett foder eller i en broschyr eller reklam som gäller ett foder eller i övrigt i samband med marknadsföringen ska sanningsenlig och tillräcklig information ges om fodret.

15 §

Krav på märkning och förpackning av foder

I varudeklarationen för ett foder ska på det sätt som förutsätts i Europeiska gemenskapens foderlagstiftning lämnas information om fodrets användningsändamål, typ, mängd, sammansättning och egenskaper samt om den foderföretagare som ansvarar för informationen i varudeklarationen. Även andra uppgifter om fodret kan lämnas i varudeklarationen, i den mån de är entydiga, mätbara och kan motiveras, om inte något annat följer av Europeiska gemenskapens foderlagstiftning. Varudeklarationen ska tryckas eller fästas på förpackningen eller behållaren. Varudeklaration ska även lämnas för ett foder som levereras oförpackat och den ska vara lättillgänglig med tanke på tillsynen.

Bestämmelser om den information som ska finnas i varudeklarationen ingår dessutom i EG:s tillsatsförordning, TSE-förordningen, förordningen om genetiskt modifierade livsmedel och foder, GMO-spårbarhetsförordningen och biproduktförordningen.

Foder ska vara förpackade på ett säkert och med beaktande av produktens egenskaper lämpligt sätt.

Närmare bestämmelser om varudeklarationen och de uppgifter som ska lämnas i den, de tillåtna avvikelserna i egenskaperna samt förpackningskraven utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

16 §

Temporära begränsningar

Om det finns grundad anledning att anta att ett foder kan orsaka allvarlig fara för människors eller djurs hälsa eller för miljön, kan jord- och skogsbruksministeriet genom förordning temporärt förbjuda eller begränsa tillverkning, utsläppande på marknaden, användning, import eller export av fodret i fråga samt bestämma att förbjudna foder dras bort från marknaden och avlägsnas från lagren på primärproduktionsställena och hos övriga innehavare. I förordningen kan det dessutom föreskrivas att Livsmedelssäkerhetsverket i enskilda fall får ge tillstånd att avvika från förbudet och begränsningarna i förordningen, om det kan säkerställas att det foder som tillståndet gäller inte medför fara för människors eller djurs hälsa eller för miljön. Förordningen ska då också innehålla närmare bestämmelser om villkoren för tillstånd.

3 kap.**Krav som gäller bedrivande av verksamhet**

17 §

Ordnanande av verksamhet

En foderföretagare är skyldig att ordna sin verksamhet så att de krav på verksamheten och fodret som föreskrivs i Europeiska gemenskapens foderlagstiftning samt i denna lag och med stöd av den uppfylls. Bestämmelser om foderföretagarnas ansvar för fodersäkerheten ingår också i artikel 17.1 i allmänna livsmedelsförordningen.

Bestämmelser om skyldigheten för en foderföretagare att ordna kvalitetskontroll av sin verksamhet ingår i artiklarna 5–7 i foderhygienförordningen.

En foderföretagare ska ha lämpliga lokaler, anordningar och redskap för de olika stadierna i produktions-, bearbetnings-, och distributionskedjan. Vid hantering, användning, transport och lagring av foder ska iaktas tillräcklig omsorgsfullhet och varsamhet i syfte att förebygga negativa effekter i fråga om hälsan, säkerheten och miljön.

Närmare bestämmelser om kraven i fråga om hantering, användning, transport och lagring av foder samt kvalitetssäkring av foderföretagarnas

verksamhet och de undersökningar som ska utföras inom ramen för kvalitetssäkringen kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

18 §

Anmälningsskyldighet

En foderföretagare ska med avseende på registrering göra en skriftlig anmälan till Livsmedelssäkerhetsverket angående verksamheten, betydande förändringar i den och upphörande med verksamheten enligt vad som bestäms i artikel 9 i foderhygienförordningen. En anmälan med avseende på registrering som foderföretagare kan även göras i samband med ansökningsförfarande enligt lagen om verkställighet av systemet med samlat gårdsstöd (557/2005) eller någon lag som tillämpas på registrering av djur eller någon annan motsvarande lag. Anmälningsskyldigheten gäller dock inte foderföretagare som enbart levererar små mängder primärprodukter som de producerat direkt till en lokal gårdsbruksenhet för vidareanvändning.

Av anmälan ska framgå

- 1) företagarens namn och adress samt annan kontaktinformation anläggningsvis,
- 2) företagarens företags- och organisationsnummer, eller om sådant saknas, personbeteckning eller lägenhetsnummer,
- 3) uppgifter om verksamhetens art eller betydande förändringar i verksamheten.

En foderföretagare som avses i 1 mom. ska en gång varje år lämna uppgifter till Livsmedelssäkerhetsverket på det sätt som verket begär om mängden foder som tillverkats, vilka foder som har använts vid tillverkningen och deras ursprung samt om foder som har släppts ut på marknaden, importerats och exporterats och i vilka mängder.

Närmare bestämmelser om de uppgifter som ska meddelas och om anmälningsförfarandet kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

19 §

Krav som gäller journaler och spårbarhet

En foderföretagare ska föra journal över uppgifter som har att göra med verksamheten och ur vilken de uppgifter som behövs med tanke på tillsynen och fodrets spårbarhet vid behov kan klarläggas. Bestämmelser om skyldigheten att föra journal finns också i artikel 18.2 och 18.3 i allmänna livsmedelsförordningen, i bilagorna I och II till foderhygienförordningen samt i bilaga II till biproduktförordningen. Skyldigheten att föra journal gäller uppgifter med hjälp av vilka foder kan spåras samt användningen av produktionsinsatser och kontrollen av produktionsprocesserna kan följas.

Närmare bestämmelser om journalernas innehåll och uppläggning kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

20 §

Godkännande av foderföretagare

En foderföretagare ska innan verksamheten inleds hos Livsmedelssäkerhetsverket ansöka om godkännande av verksamheten, om avsikten är att bedriva verksamhet enligt artikel 10 i foderhygienförordningen, verksamhet som kräver godkännande enligt bilaga IV till TSE-förordningen eller tillverkning eller utsläppande på marknaden av foderläkemedel. Bestämmelser om förutsättningarna för godkännande enligt foderhygienförordningen och TSE-förordningen ingår i artikel 13 i foderhygienförordningen och i bilaga IV till TSE-förordningen.

Av en ansökan om godkännande ska framgå

- 1) företagarens namn och adress samt annan kontaktinformation anläggningsvis,
- 2) företagarens företags- och organisationsnummer, eller om sådant saknas, personbeteckning eller lägenhetsnummer,
- 3) uppgifter om verksamhetens art eller betydande förändringar i verksamheten,
- 4) tidpunkten då verksamheten eller verksamheten i ändrad form avses bli inledd.

Även betydande förändringar i en godkänd anläggnings verksamhet ska vara godkända innan den ändrade verksamheten inleds. En företagare ska bereda tillsynsmyndigheten tillfälle att inspektera produktionsenheter och andra verksamhetsutrymmen innan verksamheten inleds.

En foderföretagare ska godkännas om de krav som ställs i foderhygienförordningen och TSE-förordningen är uppfyllda. Ett godkännande kan utfärdas villkorligt i enlighet med artikel 13.2 i foderhygienförordningen. För en godkänd företagare kan uppställas krav, begränsningar och andra villkor som gäller verksamheten i syfte att förebygga fara för människors eller djurs hälsa eller för miljön.

Närmare bestämmelser om de uppgifter som ska lämnas i en ansökan om godkännande av en företagare och om ansökningsförfarandet utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

21 §

Skyldighet att lämna uppgifter

En foderföretagare ska omedelbart informera Livsmedelssäkerhetsverket om han har skäl att misstänka att ett foder som han släppt ut på marknaden eller använder inte uppfyller kraven på fodersäkerhet. Närmare bestämmelser om anmälan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Bestämmelser om tillbakadragande från marknaden av foder som inte uppfyller kraven ingår i artikel 20 i allmänna livsmedelsförordningen.

4 kap.

Myndigheterna och deras uppgifter

22 §

Allmän styrning och tillsyn

Den allmänna styrningen av och tillsynen över verkställigheten av Europeiska gemenskapens foderlagstiftning och denna lag ankommer på jord- och skogsbruksministeriet.

23 §

Tillsynsmyndigheter

Livsmedelssäkerhetsverket planerar, styr, utvecklar och verkställer tillsynen över foder på nationell nivå på det sätt som anges i denna lag och sköter informationen. Livsmedelssäkerhetsverket anlitar arbetskrafts- och näringscentralerna vid tillsynen.

Vid sidan av Livsmedelssäkerhetsverket utövar länsstyrelserna tillsyn över foderläkemedel.

Vid sidan av Livsmedelssäkerhetsverket utövar tullverket tillsyn över importen och exporten av foder samt transporten av foder via Finland utan förtullning.

Gränsveterinärerna sörjer för tillsynen enligt denna lag vid den veterinära gränskontrollen.

24 §

Auktoriserade inspektörer

Utöver vad som bestäms i 23 § kan Livsmedelssäkerhetsverket vid tillsynen anlita inspektörer som verket skriftligen har bemyndigat för uppdraget och som när de utför sina uppgifter står under Livsmedelssäkerhetsverkets tillsyn. På inspektörerna tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de utför uppdrag enligt denna lag. Bestämmelserna i skadeståndslagen (412/1974) tillämpas på skada som inspektörerna orsakar i sitt uppdrag. En inspektör ska ha för sitt uppdrag tillräcklig yrkeskunskap om foder eller annan yrkeskunskap som behövs med tanke på tillsynen över efterlevnaden av denna lag.

När auktoriserade inspektörer utför uppgifter enligt denna paragraf tillämpas på dem vad som bestäms i förvaltningslagen (434/2003), språklagen (423/2003) och samiska språklagen (1086/2003). Bestämmelser om offentlighet för handlingar som lämnas till auktoriserade inspektörer och handlingar som de upprättar, inspektörernas tystnadsplikt och hur offentligheten för handlingar förverkligas finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

En auktoriserad inspektör ska visa upp ett skriftligt intyg över sitt bemyndigande om foderföretagaren kräver det.

5 kap.**Laboratorier**

25 §

Undersökning av prov

De prov som tillsynsmyndigheten tagit eller låtit ta för den tillsyn som avses i denna lag (*myndighetsprov*) ska undersökas i ett för undersökning av myndighetsprov godkänt laboratorium eller i ett nationellt referenslaboratorium.

26 §

Nationella referenslaboratorier

Jord- och skogsbruksministeriet utser de nationella referenslaboratorierna och fastställer deras uppgifter. I artikel 33 i kontrollförordningen föreskrivs om de krav som gäller de nationella referenslaboratorierna samt om laboratoriernas uppgifter.

27 §

Godkända laboratorier

Livsmedelssäkerhetsverket godkänner på ansökan de laboratorier som undersöker myndighetsprov. Ett godkänt laboratorium kan också ha en mobil verksamhetsenhet.

Ett laboratorium som godkänns ska ha ett skriftligt kvalitetssäkringssystem och teknisk kompetens och förmå ta fram tillförlitliga resultat. Laboratoriets personal ska ha den utbildning och kompetens som uppgiften förutsätter.

Laboratorier som undersöker myndighetsprov ska dessutom uppfylla de krav som föreskrivs i artikel 12.2 i kontrollförordningen.

Ett godkännande kan utfärdas för viss tid. För ett godkänt laboratorium kan uppställas krav, begränsningar och andra villkor som gäller verksamheten i syfte att förebygga fara för människors eller djurs hälsa eller för miljön.

Närmare bestämmelser om de krav som ställs på laboratoriernas kvalitetssäkringssystem och om övriga krav som ställs för godkännande av laboratorier samt om kompetenskraven i fråga om laboratoriernas personal kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

28 §

Laboratoriers anmälningsskyldighet

Ett laboratorium för kvalitetssäkring som en foderföretagare anlitar och ett godkänt laboratorium ska underrätta Livsmedelssäkerhetsverket om undersökningar som hänför sig till uppföljning och övervakning av sjukdomar eller infektioner som direkt eller indirekt kan överföras mellan djur och människor (*zoonoser*) och om undersökningsresultaten samt sända mikrobstammar som isolerats i undersökningar till ett nationellt referenslaboratorium.

Ett godkänt laboratorium ska utan dröjsmål meddela Livsmedelssäkerhetsverket om det sker betydande förändringar i verksamheten, om verksamheten avbryts och om verksamheten upphör. Ett godkänt laboratorium ska på Livsmedelssäkerhetsverkets begäran tillstålla verket ett sammandrag av de i 25 § avsedda undersökningar som laboratoriet utfört och om undersökningsresultaten.

Ett nationellt referenslaboratorium ska på begäran lämna den information till Livsmedelssäkerhetsverket och Folkhälsoinstitutet som de behöver för epidemiologisk uppföljning. Dessutom ska laboratoriet lämna den information om de mikrobstammar som avses i 1 mom. till Livsmedelssäkerhetsverket som det behöver för att styra tillsynen. Informationen till Folkhälsoinstitutet får inte innehålla identifieringsuppgifter om tillsynsobjektet.

Närmare bestämmelser om innehållet i och lämnande av meddelanden och sammandrag samt om förvaring och sändande av mikrobstammar utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

6 kap. Tillsyn

29 §

Organisering av tillsynen

Foder och foderföretagare ska övervakas objektivt och regelbundet. Övervakningen ska effektiviseras, om det kan misstänkas att fodret eller foderföretagarens verksamhet inte uppfyller de krav som föreskrivs i Europeiska gemenskapens foderlagstiftning eller i denna lag eller med stöd av den. Tillsynsåtgärderna ska vara ändamålsenliga och på ett lämpligt sätt omfatta alla stadier i produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan för foder, från primärproduktionen av fodret tills det släpps ut på marknaden och används.

Tillsynsmyndigheten ska vid behov ge en foderföretagare råd angående iakttagandet av Europeiska gemenskapens foderlagstiftning och denna lag samt de krav som föreskrivs med stöd av dem. Närmare bestämmelser om organisering av tillsynen kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Bestämmelser om organisering av tillsynen ingår också i Europeiska gemenskapens lagstiftning om foderkontroll, fodersäkerhet och foders hälsomässiga kvalitet samt foderhygien.

30 §

Tillsyn över laboratorier

Livsmedelssäkerhetsverket övervakar att de laboratorier som utför sådana undersökningar som avses i 25 § följer denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

31 §

Ankomstanmälan vid handel på den inre marknaden

Ett foderparti som förs in i Finland från en annan medlemsstat inom Europeiska unionen och som kan orsaka fara för människors eller djurs hälsa eller för miljön (*särskilt riskbenäget foder*), ska av foderföretagaren anmälas till Livsmedelssäkerhetsverket innan partiet införs i Finland.

Foder som förs in till Finland kan, om tillsynsmyndigheten så bestämmer, förvaras på ett ställe som godkänts av tillsynsmyndigheten tills denna har tillåtit att fodret får släppas ut på marknaden. Tillsynsmyndigheten kan ge tillstånd först när den erhållit tillräcklig utredning om att de krav som föreskrivs i Europeiska gemenskapens foderlagstiftning samt i denna lag eller med stöd av den uppfylls.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas närmare bestämmelser om grunderna för bedömning av när ett foder ska anses vara särskilt riskbenäget och om när och hur en foderföretagare ska göra en ankomstanmälan till Livsmedelssäkerhetsverket om ett foderparti och vilka uppgifter som ska uppges om fodret.

32 §

Förhandsanmälan om foder som importeras

En foderföretagare ska före mottagandet anmäla införseln av ett parti av sådant foder som avses i artikel 15.5 och i artikel 17.1 i kontrollförordningen till Livsmedelssäkerhetsverket.

Foder som ska importeras kan, om tillsynsmyndigheten så bestämmer, förvaras under tullens uppsikt på ett ställe som godkänts av tillsynsmyndigheten tills denna har fått tillräcklig utredning om att de krav som föreskrivs i Europeiska gemenskapens foderlagstiftning samt i denna lag eller med stöd av den är uppfyllda.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet kan utfärdas närmare bestämmelser om vilka foder som berörs av skyldigheten att göra förhandsanmälan, vilka uppgifter som ska meddelas om varje foder, i vilka situationer och hur en foderföretagare ska göra en förhandsanmälan till Livsmedelssäkerhetsverket om ett foderparti som ska importeras samt om hur importkontrollen ska utföras.

33 §

Tillsynsplan

Livsmedelssäkerhetsverket ska utarbeta den fleråriga nationella tillsynsplan som avses i artikel 42 i kontrollförordningen och i vilken uppbyggnaden och organisationen av systemen för foderkontroll och de strategiska målen, prioriteringarna och den allmänna organiseringen i fråga om tillsynen beskrivs.

Utöver den fleråriga nationella tillsynsplanen ska Livsmedelssäkerhetsverket årligen utarbeta en tillsynsplan för organiseringen av fodertillsynen. I den årliga tillsynsplanen ska anges innehållet i kontrollerna och kontrollfrekvensen för tillsynsobjekten. I planen ska dessutom anges grunderna för riskbedömningen av tillsynsobjekten och för utvärderingen av genomförandet av planen.

Närmare bestämmelser om tillsynsplanen och dess innehåll kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

34 §

Rätt att utföra inspektioner och få upplysningar

Tillsynsmyndigheten och auktoriserade inspektörer har för tillsynen rätt att vidta åtgärder som föreskrivs i denna lag och i Europeiska gemenskapens lagstiftning, få tillträde till platser där foder och handlingar som gäller foder hanteras, används eller förvaras, inspektera transportmedel, foderfö-

retagarens bokföring och i 19 § avsedda journaler, samt avgiftsfritt ta nödvändiga prov av foder. På områden som omfattas av hemfriden får inspektion utföras endast av en myndighet och endast om inspektionen är nödvändig för att utreda de omständigheter som inspektionen gäller och det finns grundad anledning att misstänka att någon gjort sig skyldig till ett förfarande som är straffbart enligt denna lag och en inspektion är nödvändig för utredningen av brottet.

Tillsynsmyndigheten samt auktoriserade inspektörer har rätt att av foderföretagarna få de uppgifter och handlingar som behövs för inspektioner eller tillsyn enligt denna lag och Europeiska gemenskapens lagstiftning. En foderföretagare ska på begäran lämna tillsynsmyndigheten och auktoriserade inspektörer alla de uppgifter som behövs för tillsynen och kontrollen.

Vad som i 1 och 2 mom. bestäms om finska myndigheters rätt att utföra inspektioner och få information gäller också Europeiska gemenskapens inspektörer. Tillsynsmyndigheten ska vid dessa inspektioner samarbeta med Europeiska gemenskapens inspektörer.

Närmare bestämmelser om kontroll- och tillsynsförfarandet samt om provtagningen och om undersökningen av prov kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

35 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Uppgifter som erhållits vid tillsynen är sekretessbelagda enligt vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och i artikel 7 i kontrollförordningen.

Utöver det som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet får uppgifter som erhållits vid tillsynen, utan hinder av sekretessbestämmelserna, lämnas ut till

- 1) de myndigheter som avses i 23 § för uppdrag enligt denna lag,
- 2) åklagar-, polis- och tullmyndigheterna för utredning av brott.

36 §

Tillsynsregistret

För tillsynen upprätthåller Livsmedelssäkerhetsverket ett riksomfattande register över anmälningsskyldiga foderföretagare enligt 18 § och över godkända laboratorier enligt 27 §.

37 §

Uppgifter som införs i tillsynsregistret

I tillsynsregistret ska i fråga om foderföretagare införas

- 1) företagarens namn och adress samt övriga kontaktuppgifter,
- 2) verksamhetsställes adresser och kontaktuppgifter,
- 3) företagarens företags- och organisationsnummer, eller om sådant saknas, personbeteckning eller lägenhetssignum,
- 4) verksamhetsbeskrivning,
- 5) godkännandenummer, om det är fråga om godkännande enligt foderhygienförordningen,
- 6) uppgifter om föreläggande, förbud, straff eller annan påföljd som med stöd av 40–42, 45 eller 46 § i denna lag eller artiklarna 14–16 i foderhygienförordningen bestämts för företagaren,
- 7) verkställda tillsynsåtgärder samt andra motsvarande uppgifter som avses i denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser och föreskrifter och som behövs med tanke på tillsynen.

I tillsynsregistret ska i fråga om godkända laboratorier införas

- 1) laboratoriets namn och adress samt övriga kontaktuppgifter,
- 2) analysmetoder som tillämpas vid ackrediteringen,

3) namnet på den person som ansvarar för undersökningarna i laboratoriet,

4) uppgifter om återkallelse av godkännande med stöd av 44 § eller annan påföljd,

5) verkställda tillsynsåtgärder samt andra motsvarande uppgifter som avses i denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser och föreskrifter och som behövs med tanke på tillsynen.

Livsmedelssäkerhetsverket offentliggör utifrån de uppgifter som avses i 1 och 2 mom. en förteckning över foderföretagarna och laboratorierna.

Uppgifterna utplånas ur registret tio år efter det att foderföretagaren har meddelat tillsynsmyndigheten om att verksamheten upphört eller efter det att verksamheten upphört. Uppgifter om straff får dock utplånas först när straffbarhet inte längre föreligger för gärningen. Om en uppgift beror på ett beslut som ännu inte har vunnit laga kraft och beslutet senare upphävs ska uppgiften utplånas så snart beslutet om upphävande har vunnit laga kraft.

På behandling av personuppgifter tillämpas i övrigt personuppgiftslagen (523/1999) och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

Närmare bestämmelser om registrering av foderföretagare kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

38 §

Tillsynsmyndigheters och auktoriserade inspektörers skyldighet att lämna uppgifter

Om tillsynsmyndigheten eller en auktoriserad inspektör vet eller har skäl att misstänka att ett foder eller användningen av det kan orsaka fara för människors eller djurs hälsa eller för miljön, ska tillsynsmyndigheten eller den auktoriserade inspektören utan hinder av sekretessbestämmelserna omedelbart underrätta den behöriga miljö-, livsmedels-, veterinär- eller hälso- och sjukvårdsmyndigheten om detta. En anmälan ska också alltid göras till Livsmedelssäkerhetsverket. Livsmedelssäkerhetsverket ska underrätta Folkhälsoinstitutet om ett foder eller användningen av det kan orsaka fara för människors hälsa.

Tillsynsmyndigheten och en auktoriserad inspektör är skyldig att meddela Livsmedelssäkerhetsverket de uppgifter som behövs för de register som verket för med stöd av 36 §. Tillsynsmyndigheten är dessutom skyldig att på begäran meddela Livsmedelssäkerhetsverket de övriga uppgifter om inspektioner, tillsynsåtgärder, tillsynspersonal, avgifter och tillsynen som behövs för uppföljningen av tillsynen enligt denna lag.

Tillsynsmyndigheten och auktoriserade inspektörer ska uppge de uppgifter som avses i 1 och 2 mom. på det sätt som Livsmedelssäkerhetsverket bestämmer.

Närmare bestämmelser om tillsynsmyndigheters och auktoriserade inspektörers anmälningskyldighet kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

39 §

Offentliggörande av tillsynsresultat

Livsmedelssäkerhetsverket offentliggör tillsynsresultaten. Sekretessbelagda uppgifter som avses i 35 § får dock inte offentliggöras.

Närmare bestämmelser om offentliggörandet av tillsynsresultaten kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

7 kap. Administrativa tvångsmedel och påföljder

40 §

Avhjälpan av missförhållande

Tillsynsmyndigheten kan föreskriva att ett missförhållande ska avhjälpas om ett foder, informationen om fodret, ett stadium i produktions-, bearbetnings- eller distributionskedjan eller produktionslokalerna, primärproduktionsstället eller den verksamhet som bedrivs där kan orsaka hälsofara, äventyra sanningsenligheten eller tillräckligheten när det gäller informationen om fodret eller vilseleda konsumenten eller i övrigt inte uppfyller kraven i foderlagstiftningen. Missförhållandet ska avhjälpas omedelbart eller inom den tid tillsynsmyndigheten fastställt.

41 §

Förbud

Tillsynsmyndigheten kan förbjuda att ett foder

1) tillverkas och bearbetas, om de produktions-, bearbetnings- eller förvaringslokaler, de metoder eller den utrustning som används vid bearbetningen eller tillverkarens kvalitetssäkringssystem eller produkterna inte uppfyller de krav som ställs på dem i Europeiska gemenskapens foderlagstiftning eller i denna lag eller med stöd av den,

2) hanteras, om de lokaler för hantering eller förvaring, de metoder eller den utrustning som används eller foderföretagarens kvalitetssäkringssystem eller produkterna inte uppfyller de krav som ställs på dem i Europeiska gemenskapens foderlagstiftning eller i denna lag eller med stöd av den,

3) släpps ut på marknaden eller används, om fodret, förpackandet av det eller uppgifterna om det inte uppfyller de krav som ställs i Europeiska gemenskapens foderlagstiftning eller i denna lag eller med stöd av den eller om fodret används i strid med bruksanvisningarna eller om fodertillverkaren, den som släpper ut fodret på marknaden eller användaren har underlåtit att iaktta anmälningsskyldigheten enligt 18 § eller fodertillverkaren, den som släpper ut fodret på marknaden eller användaren inte är godkänd i enlighet med 20 §,

4) transporteras eller lagras, om transportmaterielen eller lagerlokalerna inte uppfyller de krav som ställs i Europeiska gemenskapens foderlagstiftning eller i denna lag eller med stöd av den,

5) är i omlopp på den inre marknaden, importeras eller exporteras, om fodret inte uppfyller de krav som ställs i Europeiska gemenskapens foderlagstiftning eller i denna lag eller med stöd av den.

Ett förbud får utfärdas endast om missförhållandet kan medföra fara för människors eller djurs hälsa eller för miljön, om missförhållandet fortgår eller återkommer eller förorsakas uppsåtligen.

Förbudet ska utfärdas för viss tid, om det missförhållande som ligger till grund för förbudet kan avhjälpas. Förbudet ska omedelbart återkallas, om det missförhållande på vilket förbudet grundar sig har avhjälpats eller om det inte längre är av betydelse för förbudet.

Förbudet ska iakttas även om ändring söks, om inte besvärinstansen förbjuder verkställighet av tillsynsmyndighetens beslut eller bestämmer att verkställigheten ska avbrytas.

42 §

Förnyad hantering, förstörande och återsändande av foder

Har tillsynsmyndigheten med stöd av 41 § utfärdat ett förbud mot produktion, bearbetning, hantering, utsläppande på marknaden, användning, handel på den inre marknaden, import eller export av foder, kan Livsmedelssäkerhetsverket förordna att fodret på ett sätt som verket godkänner och

på foderföretagarens bekostnad ska hanteras på nytt, förstöras, användas för annat ändamål eller återsändas till avgångslandet. Till beslutet kan fogas bestämmelser om det förfarande som ska iakttas vid verkställigheten.

43 §

Avbrytande, ändring och återkallelse av registrering och godkännande av foderföretagare

Bestämmelser om avbrytande, ändring och återkallelse av registrering och godkännande av en foderföretagare finns i artiklarna 14–16 i foderhygienförordningen.

44 §

Återkallelse av godkännande av ett laboratorium

Livsmedelssäkerhetsverket ska återkalla godkännandet av ett godkänt laboratorium, om laboratoriet lägger ned den verksamhet som utgör grund för godkännandet.

Dessutom kan Livsmedelssäkerhetsverket återkalla ett godkännande, om ett laboratorium eller den verksamhet som bedrivs där på något väsentligt sätt bryter mot de krav som föreskrivs i denna lag eller med stöd av den och om laboratoriet inte trots Livsmedelssäkerhetsverkets föreläggande avhjälpes bristerna inom rimlig tid. Ett godkännande kan dock återkallas omedelbart, om det är nödvändigt på grund av en oskäligen skada som verksamheten medför för människors eller djurs hälsa eller för miljön.

Livsmedelssäkerhetsverket kan också återkalla ett godkännande av ett laboratorium under den tid behandlingen av ett ärende enligt 2 mom. kräver, om bristerna i verksamheten vid laboratoriet riskerar äventyra undersökningsresultatets tillförlitlighet.

45 §

Vite och tvångsutförande

Livsmedelssäkerhetsverket kan förena ett föreläggande enligt 40 §, ett förbud enligt 41 § eller ett föreläggande om förnyad hantering, förstörande eller återsändande enligt 42 § med vite eller med hot om att det som försumrats vidtas på den försumliges bekostnad.

I ett ärende som gäller vite, hot om tvångsutförande eller tvångsutförande iakttas viteslagen (1113/1990).

46 §

Straffbestämmelse

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

1) tillverkar, släpper ut på marknaden, importerar eller exporterar foder som inte uppfyller de i 6–15 § eller med stöd av dem föreskrivna kraven på foder eller på förpackandet eller märkningen av foder,

2) bryter mot bestämmelsen i 17 § eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den om tillverkning, hantering, transport, lagring, användning eller kvalitetssäkring av foder,

3) bryter mot ett förbud som utfärdats med stöd av 7 § 3 mom. eller ett temporärt förbud som utfärdats med stöd av 16 §,

4) försummar den anmälningsskyldighet som föreskrivs i 18 §, den skyldighet att föra journal som föreskrivs i 19 § eller den skyldighet att lämna uppgifter som föreskrivs i 34 § 2 mom.,

5) försummar att ansöka om godkännande som foderföretagare enligt 20 §,

6) i strid med 15 § eller i övrigt ger vilseledande uppgifter om ett foder eller ett foders egenskaper, eller

7) bryter mot ett föreläggande som utfärdats med stöd av 40 §, ett förbud som utfärdats med stöd av 41 §, ett föreläggande som gäller hantering,

förstörande eller återsändande som utfärdats med stöd av 42 § eller fortsätter sin verksamhet fastän en registrering eller ett godkännande har avbrutits eller återkallats med stöd av 43 §, ska, om inte försummelsen eller den fara för människors eller djurs hälsa eller för miljön som gärningen medfört ska anses ringa eller om inte strängare straff för gärningen bestäms någon annanstans i lag, för *foderlagsförseelse* dömas till böter.

47 §

Polisanmälan

Livsmedelssäkerhetsverket gör polisanmälan om foderlagsförseelse för de myndigheters räkning som avses i 23 § och för de auktoriserade inspektörers räkning som avses i 24 §. Anmälan behöver dock inte göras, om förseelsen som helhet betraktad ska anses som uppenbart ringa.

8 kap.

Särskilda bestämmelser

48 §

Skadeståndsskyldighet

Den som tillverkat, låtit tillverka eller i landet infört foder ska ersätta skador som åsamkas köparen av att ett foder i yrkesmässig användning inte uppfyller de krav som föreskrivs i Europeiska gemenskapens foderlagstiftning, i denna lag eller med stöd av den. Ersättning ska betalas även om skadan inte orsakats uppsåtligen eller av vårdslöshet.

Någon skadeståndsskyldighet enligt 1 mom. föreligger dock inte, om den mot vilken skadeståndsanspråket framställs visar att det är sannolikt att fodret inte varit behäftat med det fel som orsakat skadan vid den tidpunkt då han släppte ut fodret på marknaden.

Angående skyldigheten för den som tillverkat, låtit tillverka eller i landet infört foder att ersätta skador fodret har orsakat på person eller på sådan egendom som är avsedd för enskild användning eller konsumtion och som den skadelidande huvudsakligen har använt på ett sådant sätt föreskrivs i produktansvarslagen (694/1990).

49 §

Avgifter

För myndighetsprestationer enligt denna lag tas avgifter ut till staten enligt vad som föreskrivs i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

50 §

Arvoden och kostnadsersättningar

Livsmedelssäkerhetsverket betalar arvoden och kostnadsersättningar för inspektioner och provtagningar enligt denna lag till de inspektörer som auktoriserats av verket.

51 §

Ändringssökande

Ändring i beslut som har meddelats med stöd av denna lag får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Rättelse i avgifter som fastställts av en statlig myndighet får sökas i enlighet med vad som föreskrivs i lagen om grunderna för avgifter till staten.

52 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2008.

Genom denna lag upphävs foderlagen av den 5 juni 1998 (396/1998) jämte ändringar. De förordningar och beslut som jord- och skogsbruksministeriet har utfärdat med stöd av den lag som upphävs genom denna lag förblir alltjämt i kraft.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

53 §

Övergångsbestämmelser

Foderföretagare som godkänts eller anmälts med stöd av foderlagen eller lagen om verkställighet av systemet med samlat gårdsstöd innan denna lag träder i kraft får utan särskilt godkännande eller separat anmälan fortsätta sin verksamhet.

På sådana anmälningar och ansökningar om godkännande som gäller foderföretagare och som är anhängiga innan denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

RP 27/2007, JsUB 7/2007, RSv 119/2007, Rådets direktiv 70/524/EEG (31970L0524); EGT nr L 270, 14.12.1970, s. 1, Rådets direktiv 90/167/EEG (31990L0167); EGT nr L 92, 7.4.1990, s. 42, Rådets direktiv 96/25/EG (31996L0025); EGT nr L 125, 23.5.1996, s. 35, Rådets direktiv 79/373/EEG (31979L0373); EGT nr L 86, 6.4.1979, s. 30, Rådets direktiv 93/74/EEG (31993L0074); EGT nr L 237, 22.9.1993, s. 23, Rådets direktiv 82/471/EEG (31982L0471); EGT nr L 213, 21.7.1982, s. 8, Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/32/EG (32002L0032); EGT nr L 140, 30.5.2002, s. 10, Kommissionens beslut 2004/217/EG (32004D0217); EGT nr L 67, 5.3.2004, s. 31

Helsingfors den 8 februari 2008

Republikens President

TARJA HALONEN

Jord- och skogsbruksminister

Sirkka-Liisa Anttila